

MODERN ÜZLETI
TUDOMÁNYOK
FŐISKOLÁJA

Modern Üzleti Tudományok Főiskolája

Végzetek pályakövetéses vizsgálata 2010

Kutatási zárótanulmány

TÁMOP 4.1.1. – Diplomás Pályakövető Rendszer projekt

Készítette: Eruditio Hungaria Kft.

2010. november

**A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.**

TARTALOM

I.	Kutatási összefoglaló	1
II.	Az adatfelvétel módszertana	5
2.1.	Adatfelvétel jellemzői.....	5
2.2.	Az adatbázis jellemzői.....	6
2.3.	Súlyozás.....	6
2.4.	Az adatok feldolgozásának elvei	7
III.	A vizsgálati populáció háttérváltozóinak leírása.....	8
IV.	Tanulmányi háttér és tervek	13
V.	A végzettek elhelyezkedése	16
5.1.	Kilépés a munkaerő-piacra	17
5.2.	A munkahely jellemzői.....	20
5.3.	A munka jellemzői.....	25
VI.	Jövedelem.....	28
VII.	Intézményi kapcsolattartás, alumni	29
VIII.	Az intézmény és a képzés értékelése.....	33
8.1.	Általános értékelés.....	33
8.2.	Az elhelyezkedés szempontjai	37
8.3.	Erősségek-gyengeségek.....	40
IX.	Melléklet.....	42

KUTATÁSI ÖSSZEFOGLALÓ

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolájának pályakövetési adatfelvételére 2010-ben került sor, a TÁMOP 4.1.1. Diplomás Pályakövetési Rendszer projekt keretében. A pályakövetés előzményeként korábban (2005, 2007, 2008) is történt adatfelvétel. A vizsgálat módszere a 2007-ben és 2009-ben végzettek (legalább abszolutóriumot szerzettek) teljes körére kiterjedő online kérdőív, a válaszadási ráta 31,5 százalék. A kutatási adatbázis súlyozás után szak és képzési tagozat tekintetében reprezentatív az alapsokaságra.

A MÜTF végzettjei között a *továbbtanulási szándék* 50 százalék feletti, a tervek főként a mesterképzés felé irányulnak. A képzést tervezők közül 14 százalék orientálódik a MÜTF felé, e kötődés a kereskedelmi szakosok és a levelező tagozatosok esetében erősebb. A (véltetőleg) nem a MÜTF képzéseit választók indoka jellemzően nem az elégedetlenség, hanem a terveiktől eltérő képzési kínálat.

A *képzés és munkaerőpiac közötti átmenet* tekintetében kedvező eredményeket találtunk. A végzettség után a válaszadók 85 százaléka talált állandó munkát. A jó elhelyezkedési mutató magas fokú munkahelyi stabilitással társul, a végzettek háromnegyede első állásában dolgozik. A kilépők többsége (a tanulás mellett jellemzően dolgozó levelező tagozatosokon kívül) a végzés után 3–6 hónap alatt talált állást. A szakmai gyakorlat fontosnak mutatkozik, a munkaerőpiacra kilépett egykori hallgatók közül minden harmadik maradni tudott a gyakorlati helyén – ez az arány a gazdálkodási szakon kedvezőbb. A kilépés sikerességét vizsgálva nem találtunk szignifikáns különbséget azok között, akik megszerzett diplomával, s azok között, akik pusztán igazolt abszolutóriummal léptek ki a munka világába.

A végzettek *aktuális foglalkoztatási viszonyaira* döntően a teljes idejű foglalkoztatás és az alkalmazotti státusz jellemző. Mindössze egytized a „pályaelhagyók” aránya, akik végzettségükhöz egyáltalán nem kapcsolódó munkát végeznek. A foglalkoztatók között a Kft-k – hazai kis- és középvállalkozások – dominálnak, az állami, önkormányzati szféra előfordulása csekély. Az elhelyezkedés helyszíne Budapest és vidék között azonos arányú, a külföldi munkavállalás 6 százalékos. Komárom-Esztergom megye a végzettek 15 százalékának tudott állást biztosítani.

A *munka értékelésekor* a személyi és tárgyi körülmények felülértékelése a jövedelem mellett a szakmai presztízs és a karrier-lehetőségek erős alulértékelésével jár együtt. Lényegében minden elégedettségi kategória esetében – de a presztízs és karrier tekintetében különösen – a Tatabányán végzettek lényegesen elégedetlenebbek a budapesti képzési helyszínen diplomázott társaiknál.

A MÜTF végzettjei körében mért *havi nettó jövedelem* átlagos értéke 163 ezer forint körül alakul. Az átlagnál magasabban keresnek a külföldön munkát vállalók, valamint a budapesti munkahellyel rendelkező végzettek. A férfiak mérsékelt bérelőnye is látszik. Szakok szerinti és tagozati bontásban lényeges jövedelmi eltérés nem mutatható ki. A végzettség székhelyét tekintve ugyanakkor a Budapesten végzettek átlagosan havi 15 ezer forinttal több havi fizetést kapnak. Külön említésre méltó, hogy a pusztán abszolutóriummal (záróvizsgával) rendelkező végzettek körében nem találtunk fizetési hátrányt a diplomát szerzettekhez képest.

Az *alumni rendszer* kiépítéséhez szükséges intézményi kapcsolattartás inkább informális, semmint formalizált jelleget mutat. A végzettek döntő többsége a végzés után is tartja a – főként baráti – kapcsolatot egykori évfolyamtársaival, sokan más hallgatókkal, oktatókkal is. Mindazonáltal a formális szervezetekkel – karrier irodák, hallgatói önkormányzat, öregdiák szervezetek – kiépített kapcsolatok igen szórványosak. Az alumni bázisát alkotó motiváció erősnek mondható, a végzettek 40 százaléka legalábbis valószínűsíti, hogy gyakorlati ismeretek megszerzésében segíteni tudná az őt követő hallgatói generációkat.

Az *intézmény értékeléséből* kirajzolódó kép egyértelműen pozitív. A válaszadók egyötöde szerint a MÜTF nagyon jó, további 56 százalékuk szerint jó intézmény, túlnyomó többségük ajánlaná a végzős középiskolásoknak is. A részletesebb értékelésben a MÜTF lokális jelentősége látszik, a tatabányai képzési központ megyéjében lakók jellemzően felülértékelik az intézményt, büszkébbek rá hogy itt végeztek. A Tatabányán végzettek emellett az intézményt családiásabbnak, modernebbnek és az általa kiadott diplomát értékesebbnek látják, mint a budapesti intézmény hallgatói. A gazdálkodási szakon végzettek intézményképe kissé pozitívabb, mint a többieké.

A *képzés értékelésében* az elméleti felkészítés színvonala kapta a legmagasabb pontátlagot, ugyanakkor a gyakorlati ismeretek átadásának színvonala megközelíti ezt, ami igen jó visszajelzés. Az értékelések alapján viszont úgy tűnik, hogy a magasra értékelt képzés záró szakaszában, a képzési és munkaerő-piaci kimenetnél a végzettek problémákat észlelnek: legalacsonyabbra a tanfolyamokat, a mesterképzési lehetőségeket és az elhelyezkedés támogatását értékelték. A legjobb értékeléseket ismét a Komárom-Esztergom megyéhez kötődő immobil válaszadók adták. Hasonlóan pozitív volt ugyanakkor a mind gyermekkori, mind jelenlegi lakhelyüket tekintve a fővároshoz kötődő immobilak csoportja is. A „kritikus pontokon”, azaz a mesterképzési és elhelyezkedési lehetőségek értékelésében egyértelmű a fővárosi immobil csoportok kedvezőbb megítélése. A képzés véleményezésében főként a

gyakorlati szempontok, a nyelvoktatás és a gyakorlati tudás átadásának felülhangsúlyozását találjuk.

A *MÜTF-diploma munkaerő-piaci pozicionálásával* kapcsolatban a végzetek nyilatkozatai vegyesek. A főiskola által kiadott diplomák megítélése a vállalatvezetők körében 45 százalékuk szerint legalább jó. Ugyanakkor kb. ezzel megegyező arányban tapasztalták azt, hogy a MÜTF-ön szerzett diplomát a munkaadók közepes erősségűnek értékelik. A szakok szerinti bontásban elvégzett vizsgálat adatai azt mutatják, hogy a gazdálkodási szakos diplomák munkaerő-piaci fogadtatása kedvezőbb, mint a MÜTF kereskedelmi diplomájáé.

AZ ADATFELVÉTEL MÓDSZERTANA

ADATFELVÉTEL JELLEMZŐI

Az adatfelvétel módszere online kiküldésen alapuló önkitöltős kérdőív. A kérdőív az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. által rendelkezésre bocsátott központi, kötelező kérdőív-blokk mellett tartalmazta az intézményi kérdőív-blokkot is.

A vizsgálati alappopuláció: a 2007-ben és 2009-ben végzett hallgatók teljes köre. Végzettnek a legalább abszolutóriumot tett hallgatót tekintettük. Az alapsokaság összesen 476 fő, amely a tervezett súlyképző változók szerint az alábbi megoszlást mutatja:

Tagozat/Szak	Intézetek/Karok	
	Budapest	Tatabánya
2009-ben végzett hallgatók		
Nappali / kereskedelmi	58	57
Nappali / gazdálkodási	20	10
Levelező / kereskedelmi	7	11
Levelező / gazdálkodási	4	17
2007-ben végzett hallgatók		
Nappali / kereskedelmi	38	128
Nappali / gazdálkodási	28	8
Levelező / kereskedelmi	0	22
Levelező / gazdálkodási	17	41

1. táblázat. Az alapsokaság megoszlása

AZ ADATBÁZIS JELLEMZŐI

A 476 fős alappopulációból összesen 150 fő küldött vissza értékelhető (legalább részben) kitöltött kérdőívet. A válaszadási ráta eszerint 31,5 százalék.

A súlyozás tervezésénél kiemelt négy változó (képzés helyszíne, végzés éve, szak, tagozat) közül a képzés helyszínét adathiány miatt nem tudtuk súlyozási tényezőként beemelni. Ugyancsak nem volt felhasználható a súlyozáshoz a végzettség szerzésének évét tartalmazó változó, mert a kérdőívben ez a kétértékű kategória nem jelenik meg egyértelmű formában (A végzettség hármaskritériumból adódóan az évszám-alapú megkülönböztetés összezsúszik. A későbbi vizsgálatok során szükséges lesz a kérdőívbe egy új évszám-változó beemelése.)

Azon válaszadók esetében, akik egynél több intézményi végzettségről is beszámoltak, a két feltüntetett végzettség között egyértelmű egyezést – lényegében duplikációt – találtunk, így mind a súlyozásnál, mind az elemzés során rendre az elsőként megadott végzettség adatait vettük figyelembe.

SÚLYOZÁS

A súlyozást eszerint a végzettség szakja (kereskedelmi/gazdálkodási), illetve tagozata (nappali/levelező) szerint végeztük el. (Az esti és távoktatási tagozatot feltüntető igen csekély számú végzettet a levelező kategóriába soroltuk.) Összesen 114 válaszadó esetében rendelkezünk a súlyozáshoz releváns változók megoszlására vonatkozó adatokkal. A fennmaradó összesen 36 darab kérdőív esetében – bár a végzett státusz egyértelműen megállapítható volt – a súlyozás alapját képező változók (tagozat, illetve szak) adathiányosak voltak, ezért ezeket az eseteket átlagos súly (1,68) értékkel láttuk el. Ennek indokoltságát – szemben az 1-es súly alkalmazásával – az adta, hogy a súlyváltozók mindegyike alulreprezentációt mutat, tehát 1-nél nagyobb. Súlyozás után a minta elemszámtartó korrekcióját elvégeztük. Az alkalmazott súlyokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Tagozat/Szakok			
VÉGZETT HALLGATÓK	LÉTSZÁM	MINTA	KÉRDŐÍV (DB.)
Nappali / kereskedelmi	281	87,4	84
Súlyok:	1,040116046		
Nappali / gazdálkodási	66	20,5	11
Súlyok:	1,865546218		
Levelező / kereskedelmi	40	12,4	7
Súlyok:	1,776710684		
Levelező / gazdálkodási	79	24,6	12
Súlyok:	2,046918768		

2. táblázat. Az alkalmazott súlyok

Esetszám	150
Mean	1,3666
Median	1,0400
Mode	1,04
Std. Deviation	,38083
Variance	,14503
Minimum	1,04
Maximum	2,04

3. táblázat. A súlyváltozó főbb paraméterei

A végzetek adatait tartalmazó adatbázis tehát a fentiek alapján szak és képzési tagozat szerint reprezentatív az alapsokaságra nézve.

AZ ADATOK FELDOLGOZÁSÁNAK ELVEI

Az adatok interpretálása során rendre a beérkezett érvényes válaszokon belüli megoszlásokat vettük alapul. A százalékok kiszámításához irányadó elemszámot minden ábra vonatkozásában feltüntetjük. Az ábrákon feltüntetett adatok típusáról úgyszintén tájékoztatást adnak a címek mellett feltüntetett feliratok.

Miután meggyőződünk róla, hogy az intézményben végzett első és második képzés párhuzamos feltüntetésének esetében az adatok duplikációjáról, s nem releváns plusz információkról van szó, az elemzés során végig az elsőként feltüntetett intézményi végzettséget tekintjük irányadónak.

A jövedelmi adatokat a formai adattisztítás mellett tartalmilag is tisztítottuk, törölve az értelmezést zavaró, az átlagot erősen módosító értékeket. A vitás esetek egyedi elbírálásához a közölt számadatot összevettük a válaszadó egyéb adataival.

A nyitott kérdésekre érkezett válaszok tekintetében azt az elvet követtük, hogy a véleménykérdéseket szó szerint, az egyértelmű helyesírási, stilisztikai hibákat javítva jelenítjük meg. Az irreleváns válaszokat töröljük. Néhány esetben a főbb tartalmi egységek szerint kategorizálva jelenítjük meg a válaszokat. Amennyiben egy válasz több szempontba is besorolható, az elsőként említett állítás alapján kategorizáltuk.

A háttérváltozók tekintetében alapvetően a képzések közötti különbségekre koncentráltunk, kimutatva a különböző végzettségi szakterületek egykori hallgatóinak munkaerő-piaci beválása közötti különbségeket. Az elemzésbe bevont háttérváltozók esetében a demográfiai meghatározók közül a válaszadó nemét és földrajzi mobilitását vettük alapul. A képzési háttérváltozók közé a fentiekben kiemelt szakos megoszlás mellett a tagozat, képzési helyszín változóit emeltük be. A végzettség szintjének (abszolutórium vagy megszerzett diploma) munkaerő-piaci kihatásait az e szempontból kritikus változók kapcsán külön is elemezzük.

A háttérváltozók szerepét a megoszlások teljes körére vizsgáltuk – mind a vélemények, mind a sikeresség tényezőire – ám részletesen csak abban az esetben elemezzük, ha a magyarázó változó és a vizsgált szempont összefüggése 0,05-ös kritériumszint mellett szignifikánsnak mutatkozik. Ez egyben azt is jelenti, hogy az elemzés során kiemelt összefüggések megfelelnek e kritériumnak – erre külön nem hivatkozunk minden esetben.

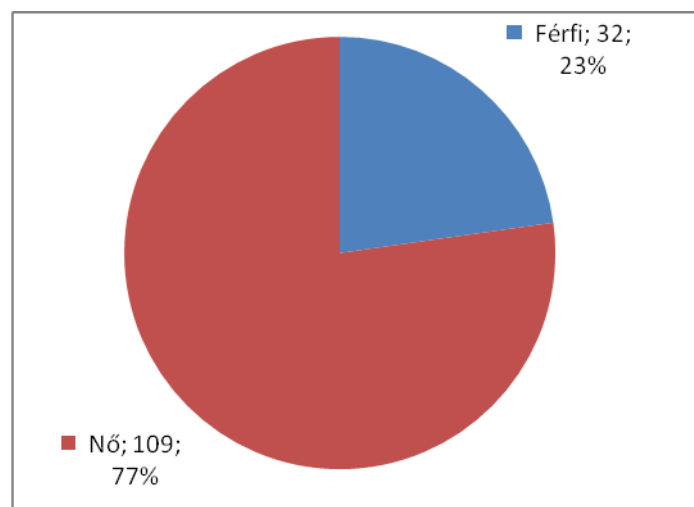
A VIZSGÁLATI POPULÁCIÓ HÁTTÉRVÁLTOZÓINAK LEÍRÁSA

A Modern Üzleti Tudományok Főiskoláján az elemzett 2010-es vizsgálat a pályakövetési felmérések negyedik évadának adatait tartalmazza. A korábbi három évben – 2005-ben, 2007-ben és 2008-ban – lezajlott pályakövetéses vizsgálatok mind módszertanilag, mind alapsokaságukat tekintve eltértek a 2010-től, a sikeres TÁMOP pályázat keretében induló DPR (Diplomás Pályakövetési Rendszer) felmérésétől. Távlatilag az új szisztéma arra is lehetőséget nyújt majd, hogy az egyes években beérkezett végzett-adatokat egységesen kezelhessük, az adatok összevethetősége az időbeli tendenciák lehetősége felé is nyitott. A három említett év pályakövetéses vizsgálatait az azidáig az intézményben végzettek teljes körére kiterjedtek, ami tehát egyre növekvő számú alapsokaságot jelent. Ebből – és a felmérések módszertani fejlődéséből – következik a beérkezett válaszok nagyobb száma (2005-ben 292, 2007-ben 194, 2008-ban 411 kérdőívet töltöttek ki a volt hallgatók – ez utóbbi év volt az online kérdőívezés kezdete). A 2010-es DPR kutatás során beérkezett 150 válasz esetében látnunk kell tehát, hogy egy kisebb – mindössze a 2007-ben és 2009-ben végzettenek

magában foglaló – alapsokaság megkeresésén alapult. Más intézmények eredményeivel összevetésben a 31,5 százalékos válaszadási ráta határozottan kedvező. Ettől függetlenül a válaszadási ráta emelésére tett törekvéseknek továbbra is hangsúlyt kell kapniuk. A nemzetközi pályakövetési tapasztalatok is azt mutatják, hogy a válaszadási hajlandóság növelésében az intézmények által ráfordított energiának, motiváltságnak van kulcsfontosságú szerepe.

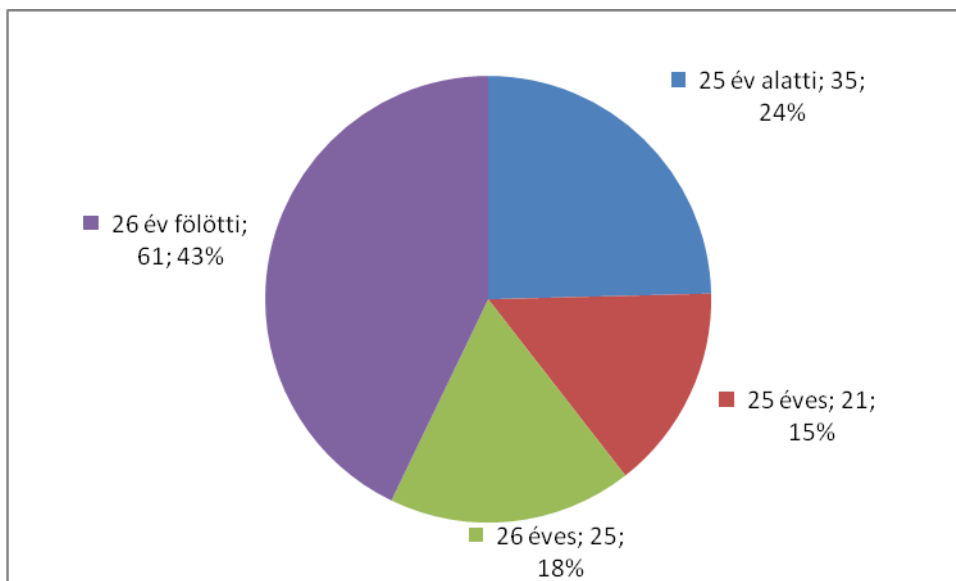
Az alábbiakban röviden áttekintjük a válaszadók főbb demográfiai és képzési jellemzőit alapvetően abból a célból, hogy a későbbiekben az elégedettséget és munkaerő-piaci karriert ezen változók vonatkozásában vizsgálni tudjuk.

A válaszadók nemek szerinti megoszlása az intézmény hallgatóságára jellemző női többség mellett azt is mutatja, hogy a nők hajlamosabbnak mutatkoztak a kérdőív kitöltésére. Bár a nők felülreprezentáltsága magán az alapsokaságon belül is jellemző – a 2010-es hallgatók körülbelül 60 százaléka nő –, a válaszadók közötti megoszlás ennél is nagyobb, háromnegyedes női többséget mutat.

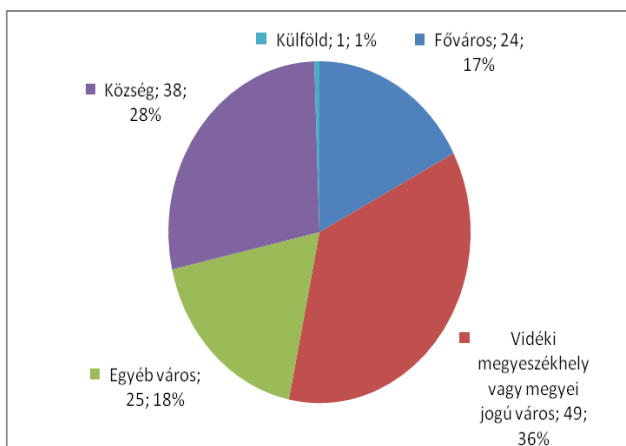
1. ábra. A válaszadók neme. N=141. Esetszám; százalékos megoszlás

Életkort tekintve a válaszadók több mint fele 26 éves, vagy annál fiatalabb. Ők tehát (mind a 2009-es, mind a 2007-es végzettségekkel számolva) feltehetőleg az érettségi után frissen felvettek csoportját képezik. A 26 évnél idősebbek esetében (43 százalék) a 2007-es végzettség is legalább 24 éves korban következett be, tehát az átlagos érettségiző életkor (19 év) után minimum öt évvel – ők feltehetőleg nem közvetlenül a középiskolából léptek be a főiskolára.

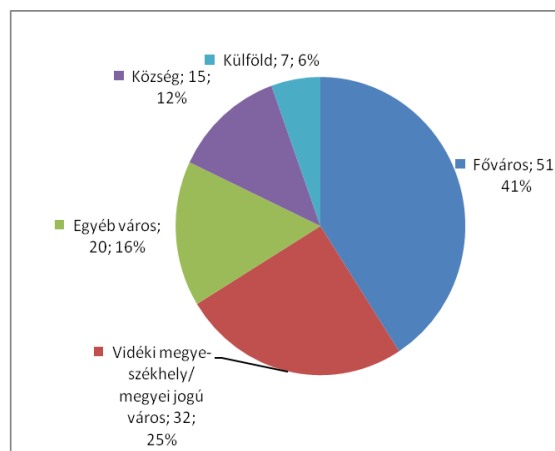

2. ábra. A válaszadók életkora. N=141. Esetszám; százalékos megoszlás

A végzetek munkaerő-piaci sikerességének elemzésében a földrajzi helyzet, mobilitás meghatározó háttérváltozóként szolgálhat. Az alábbi két táblázat egymás mellett mutatja be a végzetek 14 éves kori és jelenlegi lakhelyének településtípusát. A legfontosabbnak tűnő tendencia a végzetek mobilitása a nagyobb települések – Budapest, megyeszékhelyek – irányába. Származását tekintve a végzetek 28 százaléka községekből, további 18 százaléka nem megyeszékhely szint alatti városokból került a főiskolára (mindösszesen 46 százalékuk). A végzés után 1–3 évvel azonban az egykori hallgatók mindössze 28 százalékát találjuk e településtípusokon. A 17 százalékos budapesti lakóhely a végzés utánra 41 százalékra duzzadt fel, ami szintén azt mutatja, hogy a MÜTF végzettjei földrajzi értelemben erős vertikális mobilitást mutatnak.

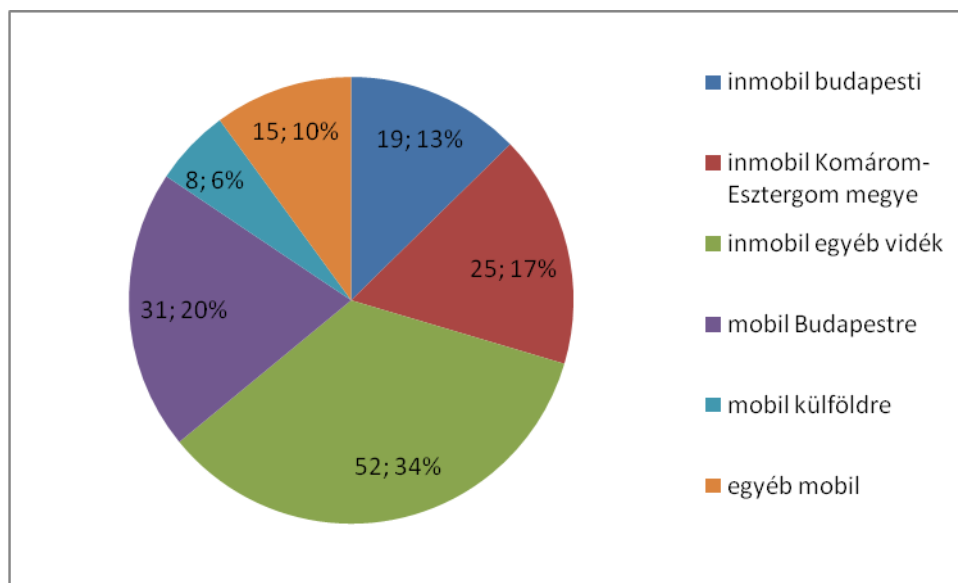

3. ábra. A válaszadó állandó lakóhelyének típusa 14 éves korában. N=138. Esetszám; százalékos megoszlás

4. ábra. Jelenlegi lakóhely településtípusa. N=124. Esetszám; százalékos megoszlás

A földrajzi mobilitást koncentráltabban vizsgálva tekintettel kell lennünk arra is, hogy a MÜTF esetében (részben) tatabányai székhelyű intézményről van szó. Ezt figyelembe véve készítettünk egy olyan összetett mobilitási mutatót, amely magába építi a végzettek egykori, avagy jelenlegi esetleges Komárom-Esztergom megyei lakhelyét is. Ennek alapján mobilitási háttérváltozónkról azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a MÜTF végzettjeinek 13 százaléka földrajzi értelemben immobilan Budapesthez kötődik. További 17 százalékuk úgyszintén immobil, ám mind gyermekkori, mind jelenlegi lakóhelye a főiskola megyéjéhez, Komárom-Esztergom megyéhez köti. Összesen 34 százalék azon immobilak aránya, akik egyéb vidéki városok lakói maradtak. Az összesen 36 százalékot kitevő földrajzilag mobilak közül a Budapestre irányuló mozgás a jellemző, a végzettek 20 százalékánál találjuk meg ezt a tendenciát. Érdekes lehet külön is foglalkozni azzal a 8 fővel (6 százalék) akik a diploma után külföldi munkát vállaltak – ha nem is számosságában, de ez a szempont erősen meghatározhatja a munkaerő-piaci helyzet alakulását.

5. ábra. Földrajzi mobilitás a 14 éves kori és jelenlegi lakhely alapján. N=150. Esetszám; százalékos megoszlás

A demográfiai jellemzők mellett a pályakövetési eredmények értelmezésében azokat a képzési háttérváltozókat is figyelembe kell vennünk, amelyeknek mind a vélemények, mind a sikeresség tekintetében magyarázó erőt tulajdoníthatunk.

Súlyozott adatbázisunk szak és képzési tagozat szerinti reprezentativitást mutat, tehát a gazdálkodási/kereskedelmi szakos végzettség és a nappali/levelező tagozatos diploma aránya megegyezik az alapsokaság paramétereivel. Eszerint a végzettek hetven százaléka kereskedelmi szakon, háromnegyedük nappali képzésben kapott diplomát.

	Esetszám	Százalék
Gazdálkodási szak	32	30,5
Kereskedelmi szak	73	69,5
Összesen	105	100

4. táblázat. A végzettség szakja

	Esetszám	Százalék
Nappali	78	74,2
Levelező/esti	27	25,8
Összesen	105	100

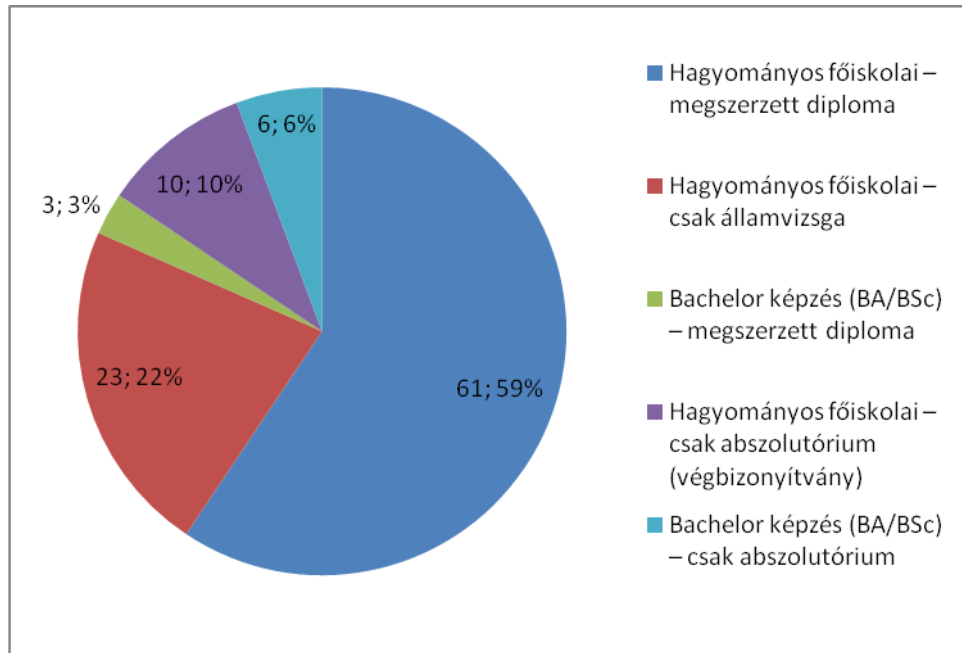
5. táblázat. A végzettség tagozata

A végzettség megszerzésének helyszínét tekintve a Tatabányai képzési hely erősen domináns, a válaszadók 86,4 százaléka kötődik ide.

	Esetszám	Százalék
Tatabánya	127	86,4
Budapest	20	15,6
Összesen	147	100

6. táblázat. A végzettség megszerzésének helye

A DPR program egyik alapelve a végzettség hármasszámú definícióján nyugszik. Ez azt jelenti, hogy a vizsgálatba bevont alapsokaság definiálásában végzettnek tekintjük a legalább abszolutóriummal rendelkezőket, illetve a sikeres záróvizsgát tetteket, valamint az oklevelet megszerzetteket egyaránt. Ez a megkülönböztetés azért lényeges, mert egyrészt módszertani kihatással van az alapsokaság felkeresésére, másrészt lehetőséget ad az abszolutórium megszerzése és a diploma kézhezvétele közötti – olykor a nyelvvizsga hiányában igen hosszú távra nyúló – átmeneti szakasz munkaerő-piaci sajátosságainak elemzésére. A MÜTF ekként definiált végzettjei között 16 százalék azok aránya, akik a megkereséskor oklevéllel még nem, csak abszolutóriummal rendelkeztek (közülük tízen hagyományos, hatan bachelor szakok végzettjei). A bachelor képzés aránya a 2007–2009-es végzettségűek körében még igen csekély, mindössze 9 százalékos. A 9 válaszadó adatai még nem adnak lehetőséget a bachelor képzések munkaerő-piaci bevalóságának elemzésére, ez feltehetően a következő évek pályakövetési vizsgálatainak fő témája lesz. A túlsúly – 91 százalékos – a MÜTF végzettjeinek esetében a hagyományos főiskolai képzésen van, a válaszadók 59 százaléka ilyen formában kapott diplomát. További 22 százalékuk az államvizsgáig jutott el valamely főiskolai képzésben, s ehhez járul a végbizonyítvánnyal rendelkezők 10 százalékos aránya.

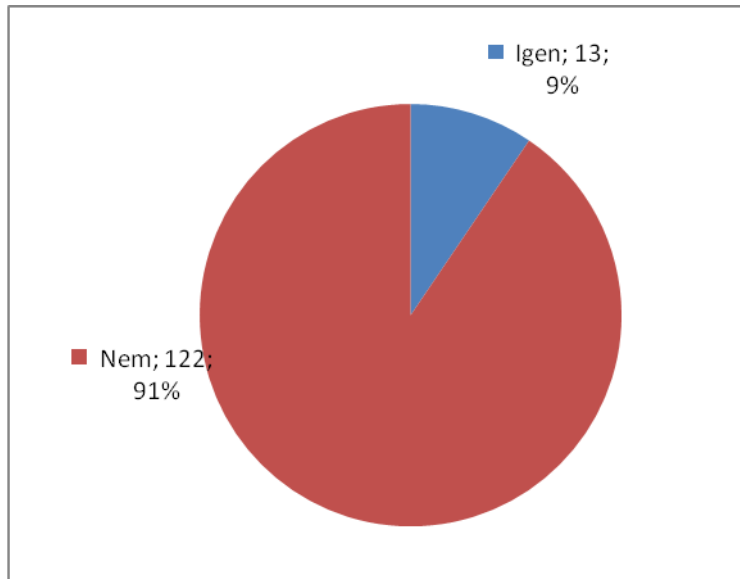

6. ábra. A képzés formája. N=102. Esetszám; százalékos megoszlás

TANULMÁNYI HÁTTÉR ÉS TERVEK

A végzettség utáni pályakövetés a munkaerő-piaci vonatkozások mellett az egykori hallgatók képzési, továbbképzési terveire is kiterjed. Mindez két szempontból is fontos téma. Egyrészt a további tanulás és az ahhoz kötődő aspirációk nagyban meghatározzák a munkaerő-piaci kilépést és sikerességet. A még oktatásban (is) részt vevő végzettek a karrierjük más szakaszában vannak, mint a teljes státuszban kilépők. A másik fontos szempont a további tanulmányok és tanulmányi tervek intézményi kötődése. A végzettek e tekintetben egy lehetséges hallgatói potenciálként is vizsgálhatók. Intézményi kötődésük, választásuk tükröt tart a MÜTF képzési szolgáltatásai elé.

A végzettek jelenlegi képzési háttérét tekintve igen csekély, mindössze 9 százalék azok aránya, akik a megkereséskor felsőoktatási hallgatói státuszban voltak. Közülük legtöbben hagyományos egyetemi vagy bachelor képzést végeznek.

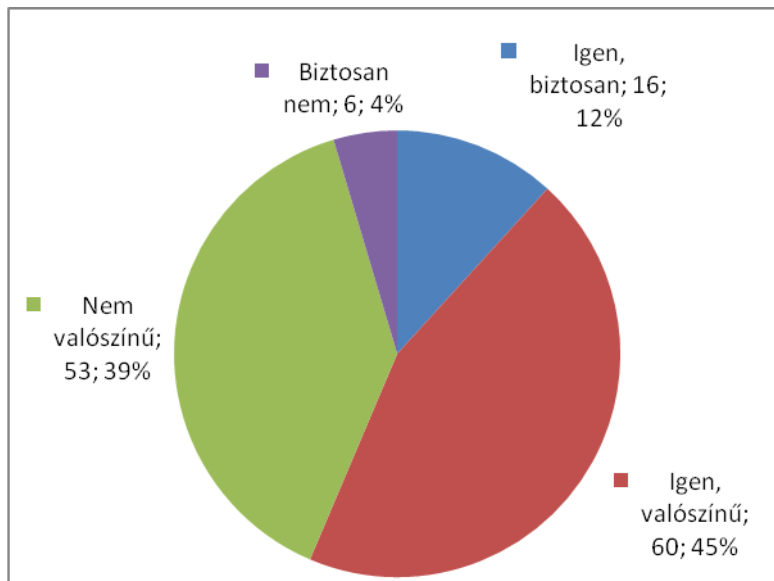
7. ábra. Tanul-e más felsőoktatási intézményben? N=135. Esetszám; százalékos megoszlás

Képzési forma	Említések száma
Hagyományos egyetemi képzés	5
Bachelor képzés (BA/BSc)	4
Egységes és osztatlan képzés	1
Mesterképzés (MA/MSc)	2
Egyéb felsőfokú képzés	1

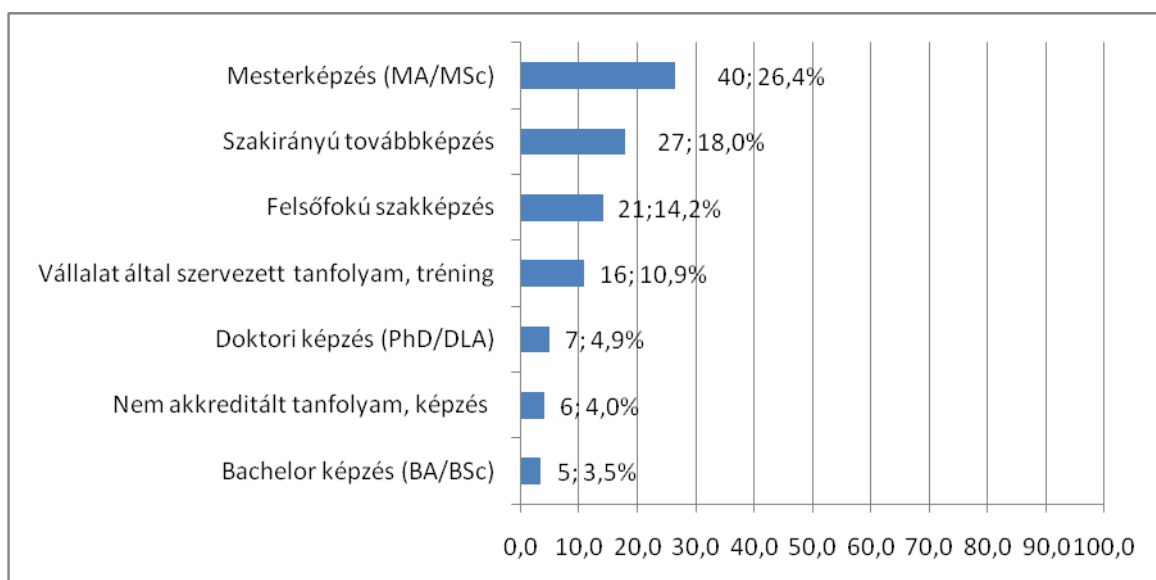
7. táblázat. A végzett képzés típusa

A friss végzettséggel lényegében párhuzamos tanulás mellett a további tanulmányi tervek vizsgálata a fentieknél nagyobb tanulási motivációkat mutat. A végzettek több mint fele valószínűsíti, hogy a közeljövőben továbbtanul, minden tizedik válaszadó biztos is ebben. A legnagyobb igény (26 százalékos említési gyakoriság) a mesterképzések iránt mutatkozik. Szakirányú továbbképzés tervéről a válaszadók 18 százaléka számolt be. Felsőfokú szakképzést 14 százalék, jellemzően munkához kötődő tanfolyamot, tréninget 11 százalék tervez. Doktori képzés felé a végzettek 5 százaléka orientálódik.

A képzési tervek alakulása a demográfiai háttérváltozókkal nem mutat összefüggést. A képzési háttér vizsgálatakor azt találjuk, hogy a Tatabányán végzettek képzési tervei meghaladják a fővárosi székhelyen diplomázottakét. Szak és képzési tagozat szerint azonban a végzettek képzési háttere nem dominál a továbbtanulási aspirációkat tekintve. (A konkrét tanulmányi terveket a Melléklet M2. táblázatában tüntettük fel.)

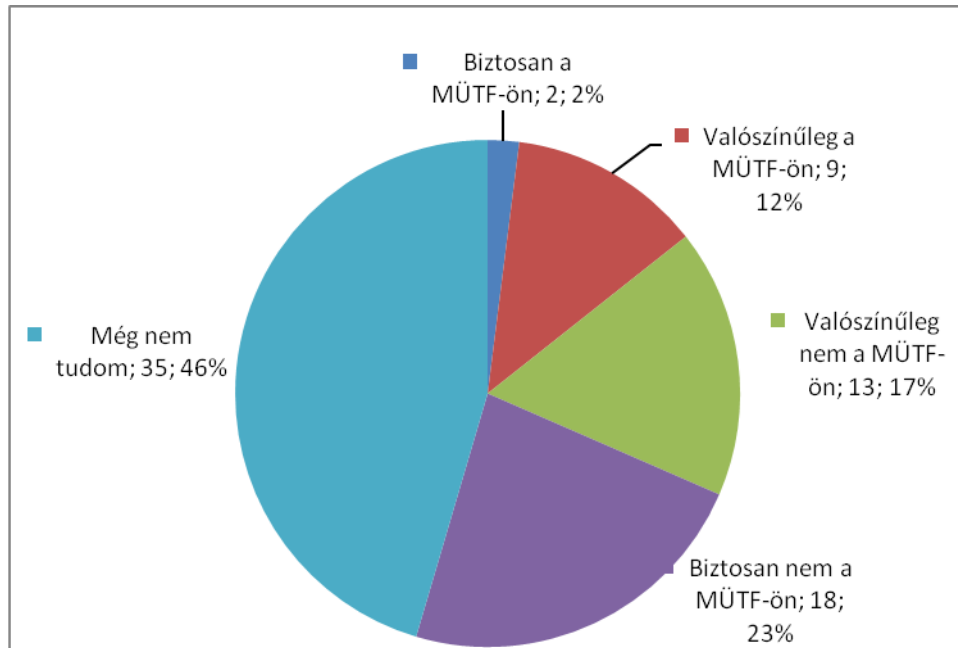
8. ábra. Tervezi-e, hogy az elkövetkező években újabb tanulmányokat kezd? N=135. Esetszám; százalékos megoszlás

9. ábra. A tervezett tanulmányok típusai. Az egyes képzési típusok említési gyakorisága

A tanulmányi tervek intézményi kötődését vizsgálva 14 százalékra tehetjük azok arányát, akik valószínűleg újabb képzésüket is a MÜTF-höz kötnék. A 46 százaléknyi bizonytalan mellett meglehetősen magas, majd egynegyed azok aránya, akik bizonyosan, és további 17 százalék azok aránya, akik valószínűleg nem a MÜTF-ön képeznék tovább magukat.

A képzési tervek intézményi kapcsolódása azt mutatja, hogy a kereskedelmi végzettségűek és a levelező tagozaton diplomázók erősebben kapcsolódnak a MÜTF-höz. Bár a Tatabányán végzettek körében nagyobb a képzést tervezők aránya, ennek intézményi kötődése nem erősebb képzési helyszín szerint.

10. ábra. A tervezett tanulmányok intézménye. N=76. Esetszám; százalékos megoszlás

A (véltetőleg) nem a MÜTF-öt választók ezirányú motivációi között legtöbbször nem az intézménnyel kapcsolatos elégedetlenség, hanem a terveiktől eltérő képzési kínálat a legfontosabb – főként az, hogy a MÜTF-ön a megcélzott képzés, mesterszak nem elérhető. Az intézménnyel kapcsolatban elégedetlenségüknek hangot adók jellemzően nem tanulmányi, szakmai, hanem inkább szervezési, szervezeti problémákat említenek. Más intézmény választásában többeket motivál – például a Budapesti Corvinus Egyetemnek tulajdonított – magasabb intézményi presztízsz, vagy az új tapasztalatok szerzésének igénye. Nem hordoz a MÜTF felé kritikai viszonyulást, ha valaki földrajzi okokból nem tud ismét az intézmény képzéseiben részt venni.

A VÉGZETTEK ELHELYEZKEDÉSE

A végzetek elhelyezkedésének vizsgálata során a sikeresség mutatóit két fő munkavállalási szakaszban elemezhetjük. Érdemes egyfelől részletesen feltárni a munkaerő-piaci kilépés időszakát, tehát a diploma megszerzéséhez közvetlenül kapcsolódó foglalkoztatási viszonyokat, másfelől – a kilépés sikeressége mellett – az adatfelvétel idejére jellemző aktuális munkaerő-piaci státusz elemzését is részletesen elvégezzük, hiszen a helykeresés után ez mutatja meg a végzetek beilleszkedésének számos aspektusát.

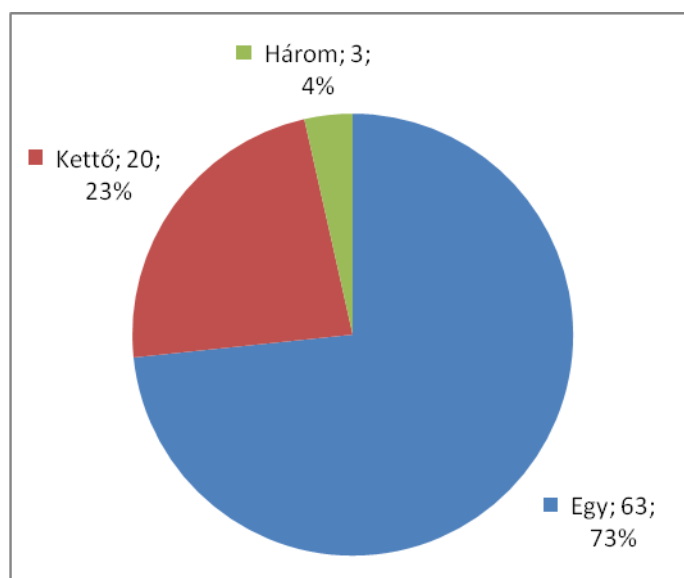
KILÉPÉS A MUNKAERŐ-PIACRA

A kilépés időszakának mérlegét felállítva pozitív eredményként könyvelhetjük el, hogy a MÜTF-ön megszerzett végzettség után a válaszadók 85 százaléka talált állandó foglalkoztatást.

	Esetszám	Százalék
Igen	89	85,2
Nem	15	14,8
Összesen	104	100

8. táblázat. Volt-e állandó munkahelye az első végzettsége megszerzése óta?

A jó elhelyezkedési mutató magas fokú munkahelyi stabilitással társul. Az állandó foglalkoztatás rendszerint – az esetek majd háromnegyedében – egy állást jelent, amely a végzettség óta megvan. A válaszadók alig egyharmadának volt végzettsége óta kettő, elenyésző részüknek három állandó munkahelye. A képzési háttérváltozók szerint úgy tűnik, hogy a kereskedelmi végzettségűek körében gyakoribb a frissdiplomás időszak alatti munkahelyváltás. Egnél több munkahely a végzettség után a gazdálkodási szakosoknál lényegében nem fordul elő.

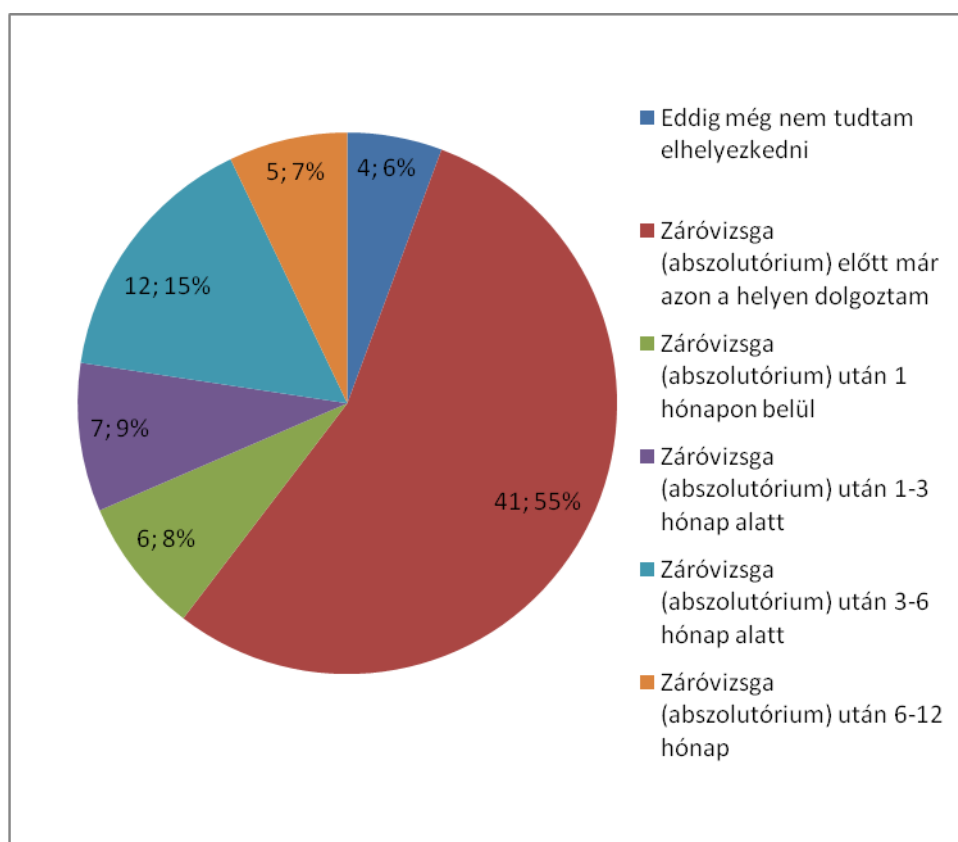

11. ábra. Az első végzettség (legalább abszolutórium) megszerzése óta hány állandó munkahelye volt (a mostanit is beleértve)? Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=86. Esetszám; százalékos megoszlás

A kilépés sikerességét jól mutatja a végzés utáni elhelyezkedés gyorsasága. E tekintetben a levelező tagozatosok speciális csoportot képviselnek, hiszen döntően munkavállalás mellett végezték a főiskolát, ők tehát többségükben abba az 55 százaléka tartoznak, akik végzésük után

dolgoztak már. A többiek általában az abszolutórium megszerzését követően maximum 6 hónap alatt el tudtak helyezkedni (8 százalékuk lényegében azonnal, 9 százalékuk 1–3 hónap alatt, 15 százalékuk 3–6 hónap alatt). Mindössze 7 százalék azok aránya, akiknek több mint fél évre volt szükségük az állás megtalálásához, s igen csekély, 6 százalék (4 fő) azoké akik egyáltalán nem tudtak állást találni a végzettség óta.

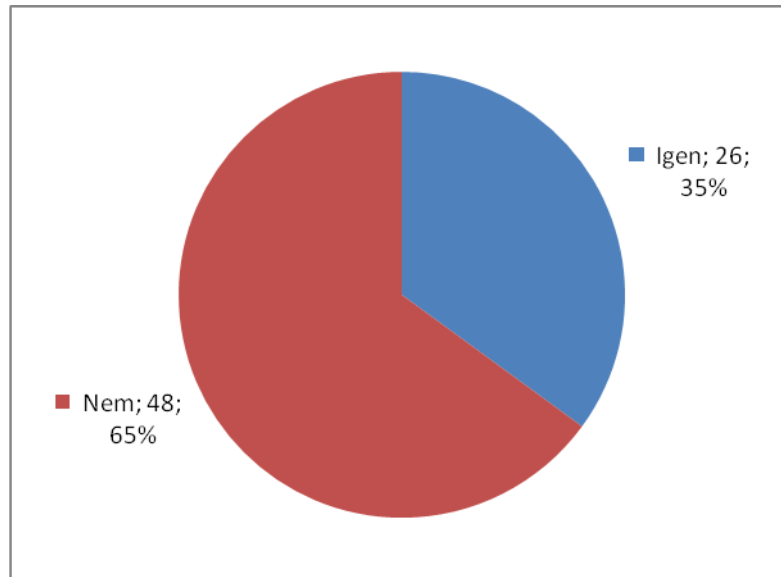
A MÜTF-ön végzett korábbi pályakövetéses vizsgálatok adataival összevetésben azt találjuk, hogy a korábbi években rendre az 1–3 hónap alatt munkába állók aránya volt a legnagyobb. Az általunk vizsgált frissdiplomások esetében ez az időszak kissé kitolódni látszik, a 3–6 hónap közötti álláskeresési időszak mutatja a legnagyobb gyakoriságot.

12. ábra. A diploma/abszolutórium megszerzése után mennyi idő alatt sikerült elhelyezkednie? Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=75. Esetszám; százalékos megoszlás

A szakmai gyakorlat első álláshoz jutásban betöltött szerepének vizsgálata a korábbi évek intézményi kutatásaiban is vizsgált kérdésként merült fel. Ez alapján 2005 óta emelkedő tendenciát mutatott azok aránya, akik a diploma megszerzése után is gyakorlati helyükön maradtak – az adatok a szakmai gyakorlat fontosságára hívták fel a figyelmet. A 2010-es vizsgálat adatai visszaigazolják a szakmai gyakorlat jelentőségét, amennyiben azt mutatják, hogy a munkavállalási tapasztattal rendelkezők között egyharmados azok aránya, akik

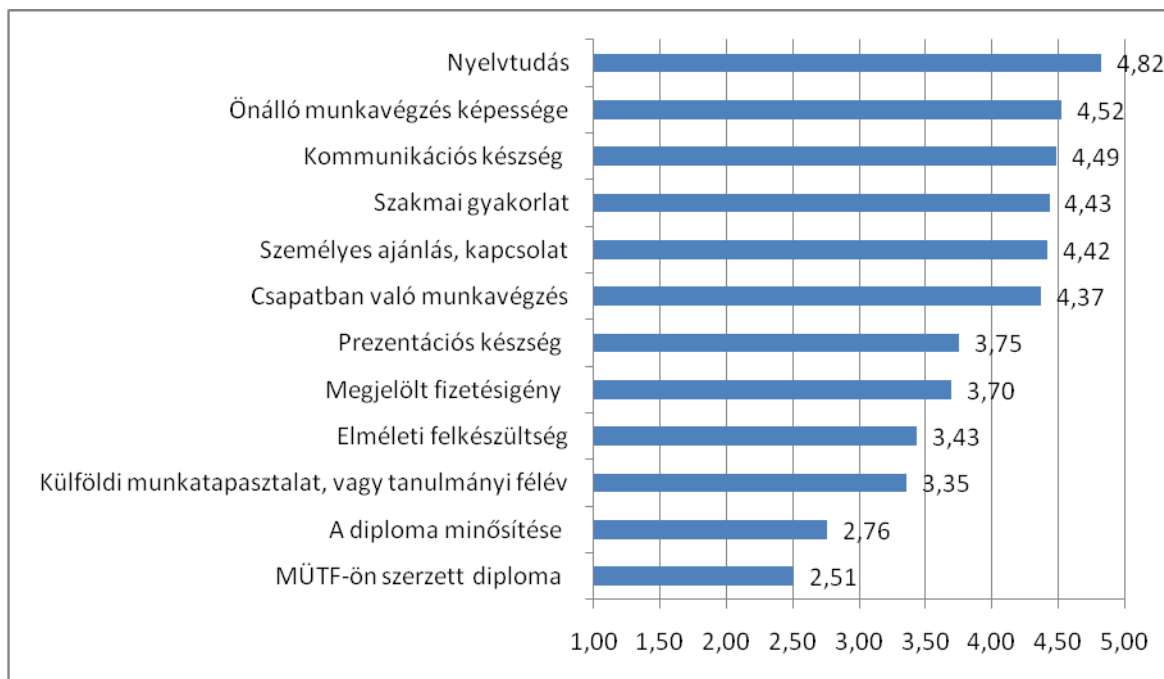
szakmai gyakorlati helyükön munkavállalóként is maradni tudtak. Úgy tűnik, hogy e tekintetben a gazdálkodási szakok hallgatói tudnak jobban élni a lehetőségeikkel, körükben jóval magasabb a gyakorlati helyen maradók aránya, mint a kereskedelmi képzések végzettjeinél.

13. ábra. Az első munkahely és szakmai gyakorlat kapcsolata – Az első munkahelye egybeesik-e a szakmai gyakorlat végzésének helyével? Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=74. Esetszám; százalékos megoszlás

A MÜTF egykori hallgatóit jellemző magas arányú elhelyezkedés háttértényezőit vizsgálva maguk a végzettek úgy találták, hogy az elhelyezkedés során az olyan készségek, tudások és tényezők bizonyultak legfontosabbnak, mint a nyelvtudás, az önálló munkavégzés, a kommunikációs készség. A végzettek az elhelyezkedésben a szakmai gyakorlatnak is nagy fontosságot tulajdonítanak, ami szintén a képzés gyakorlati elemeinek hangsúlyozása felé mutat. 4,4 átlagpont feletti, tehát magas értékelést kapott ezek mellett a személyes kapcsolatok szerepe és a képesség a csapatmunkára.

Legkevésbé fontos tényezőnek a MÜTF-ön szerzett diploma és annak minősítése bizonyult (mindkettőt inkább a női végzettek tartják fontosabbnak). A MÜTF által fémjelzett diploma kapcsán érdemes megemlítenünk, hogy e – rendszerint alulértékelt szempont – a Komárom-Esztergom megyei immobil végzettek számára az átlagnál fontosabbnak mutatkozott. Úgy tűnik, hogy az intézmény térségében az elhelyezkedésben jobban számít az intézményi kapcsolódás, a térségben a MÜTF neve egyfajta hitelt ad. Hasonlóan gondolkoznak a levelezős hallgatók is. A budapesti helyszínen végzett hallgatók inkább az elméleti felkészültség szerepének tulajdonítottak nagyobb jelentőséget.

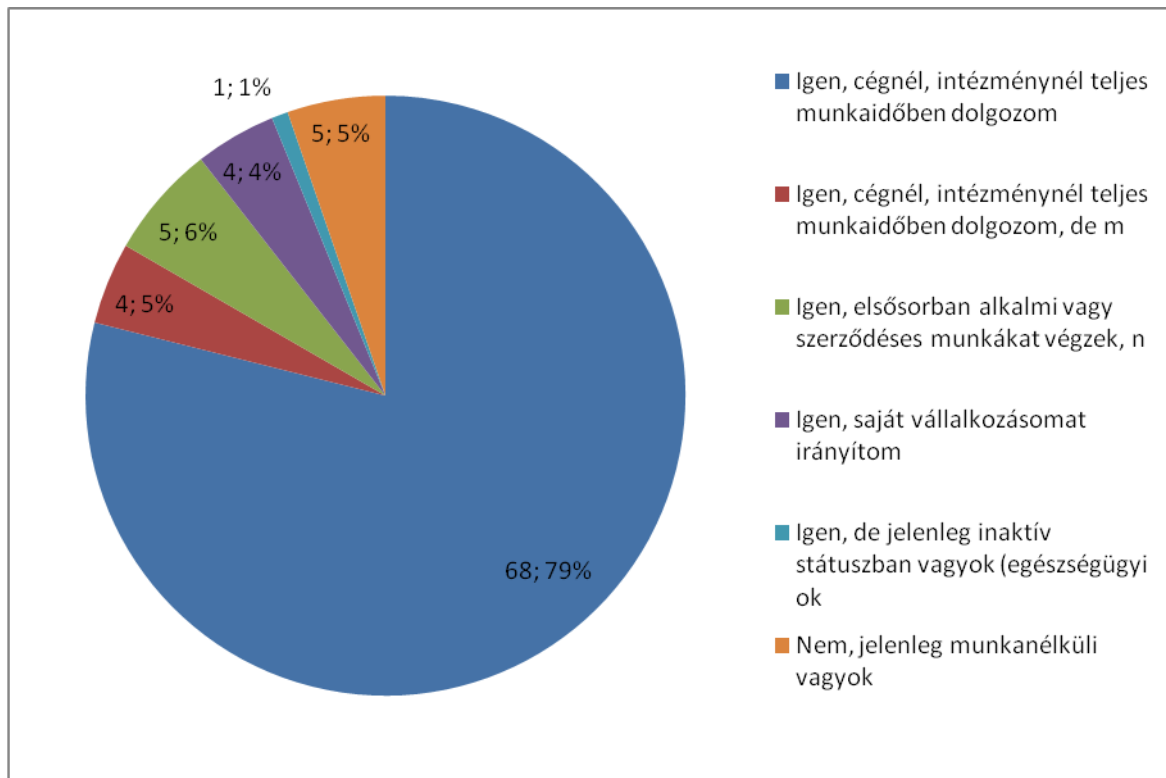
14. ábra. A munkaerő-piaci elhelyezkedés egyes tényezőinek fontossága. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. Az 1 és 5 között adható értékelések átlaga

A munkaerő-piaci kilépés sikerességét vizsgálva nem találtunk szignifikáns különbséget azok között, akik megszerzett diplomával, s azok között, akik pusztán igazolt abszolutóriummal léptek ki a munka világába. Ugyancsak nem tudtunk azonosítani különbséget a diplomával még nem rendelkezők és az oklevelet már megszerzett végzett csoportok későbbi munkaerő-piaci sikerességében, tehát a keresetek, elégedettség tekintetében sem.

A MUNKAHELY JELLEMZŐI

A kilépés zökkenőmentessége mellett a megkérdezés idejére jellemző foglalkoztatási státusz elemzése a végzettek sikerességének másik fontos mutató-csoportja.

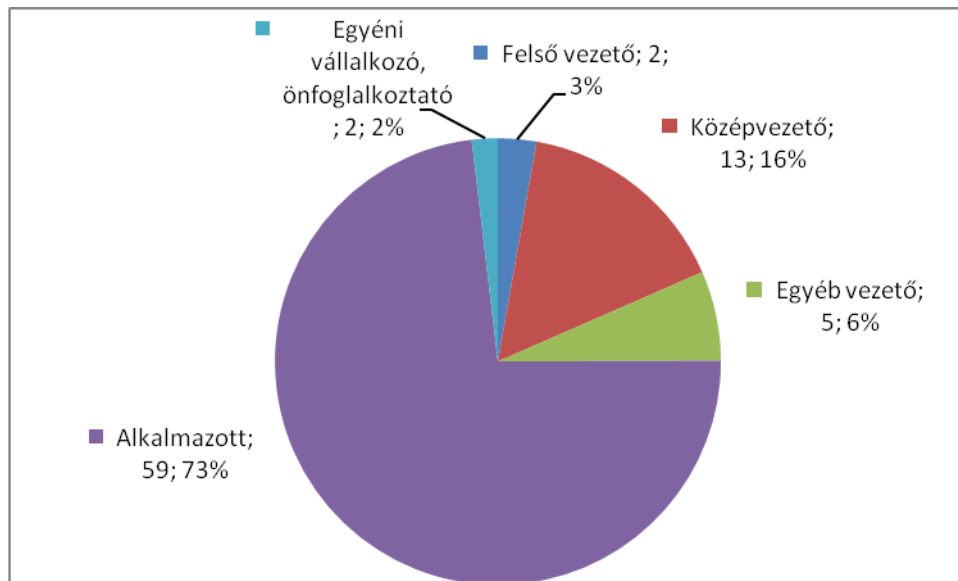
A megkérdezés idején a végzettek foglalkoztatási státuszát döntően, 79 százalékos gyakorisággal a teljes idejű foglalkoztatotti helyzet dominálta. További öt százalék teljes idejű foglalkoztatása mellett egyéb mellék-tevékenységeket is tud vállalni. Kizárólag alkalmi munkából hat százalékuk tartja fenn magát, saját vállalkozást 4 százalék irányít. A munkanélküliek aránya igen csekély, 5 százalékos. A teljes idejű foglalkoztatottság aránya a budapesti immobilákat az átlagnál is nagyobb mértékben jellemzi.

15. ábra. Jelenlegi foglalkoztatási helyzet. N=86. Esetszám; százalékos megoszlás

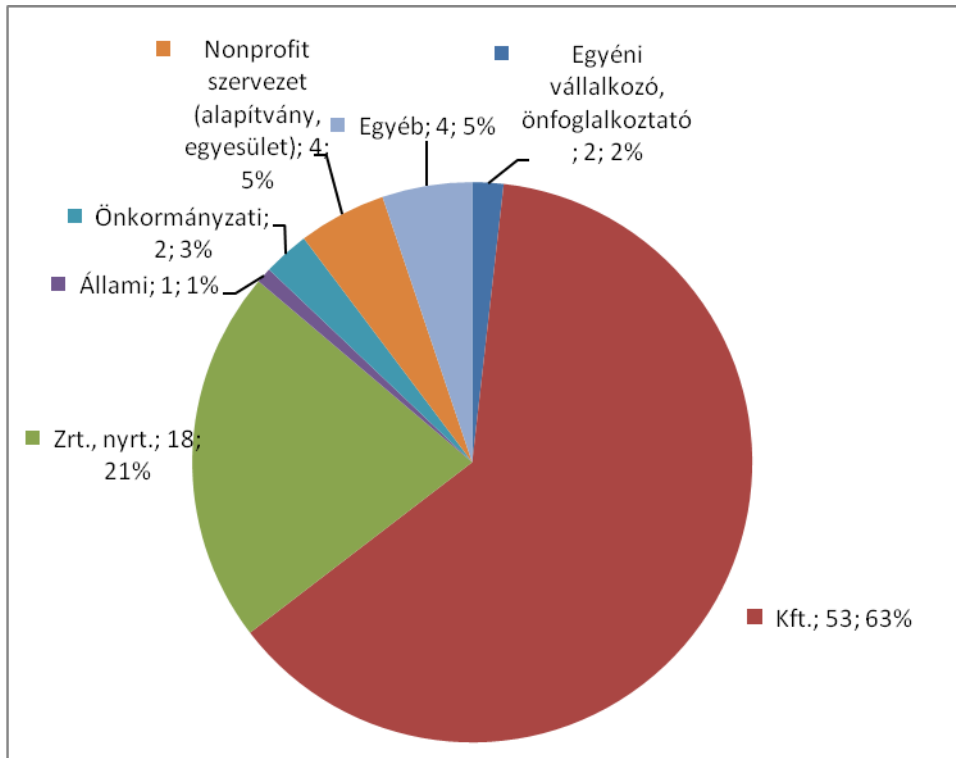
A foglalkoztatási státusz részletes elemzése során vizsgálatunkat azokra a végzettségre szűkítettük le, akiknek a végzettség megszerzése óta már legalább egy munkahelye volt, tekintet nélkül aktuális foglalkoztatási státuszára. Éppen emiatt kérdéseink minden esetben a megkereséskor aktuális (jelenlegi), vagy ha épp nincs állása, a legutolsó munkahelyre vonatkoznak.

Megkeresésünk során a munkatapasztalattal rendelkező végzettségűek döntő többsége (73 százaléka) alkalmazotti státuszban dolgozott. Valamilyen vezetői pozíciót egynegyedük töltött be. Ezek inkább a kisebb cégeknél (Bt., Kft.) foglalkoztatott végzettséget jellemzik. A női végzettségűek körében az alkalmazotti státusz még erősebben dominál, ők mind vezetői, mind vállalkozói státuszról ritkábban számoltak be. A levelező tagozaton végzettségűek gyakrabban számoltak be valamilyen vezetői pozícióról, különösen középvezetői szinten. (A jelenlegi/utolsó munkahely ágazatát a Melléklet M3. táblázata tartalmazza.)

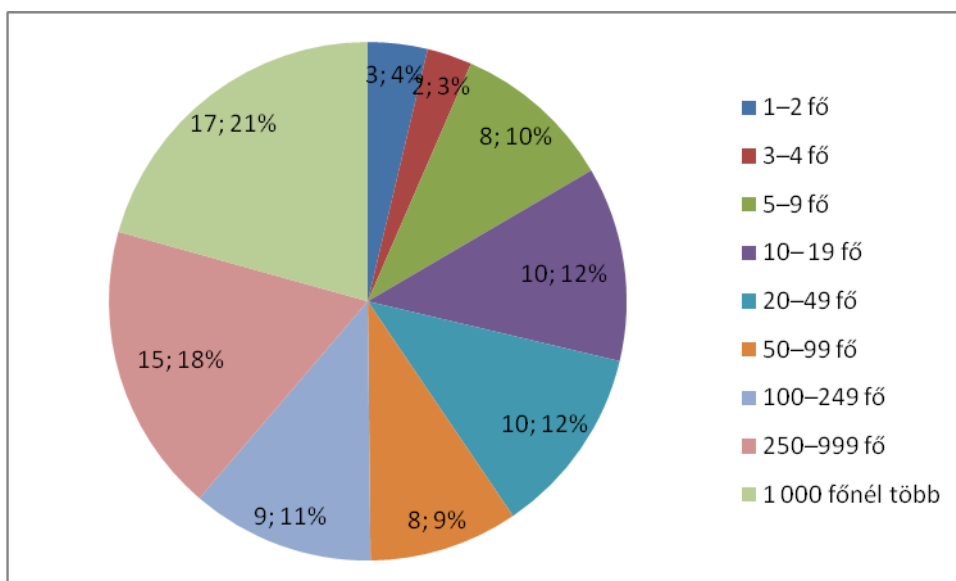

16. ábra. Beosztás jelenlegi/utolsó munkahelyén. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=81. Esetszám; százalékos megoszlás

A végzettek munkahelyeit a Kft.-k nagy aránya jellemzi. Feltűnően csekély azok aránya, akik az állami vagy önkormányzati szféra felé orientálódtak. A nagyobb vállalatok (Zrt., Nyrt.) minden ötödik végzettet foglalkoztatják. Ez az arány lényegében azonos az 1000 fő fölötti vállalatokban dolgozók arányával. A 250 és 1000 alkalmazott közötti vállalat-kategória további 18 százalékot tesz ki. A végzettek domináns foglalkoztatója azonban az alkalmazotti létszám alapján a kis- és középvállalkozói szektor. Erre utal az is, hogy a végzettek 44 százaléka 100 százalékosan magyar tulajdonú cégnél talált munkát. Összesen 18 százalék a külföldi tulajdonú vállalatoknál elhelyezkedett munkavállalók aránya.

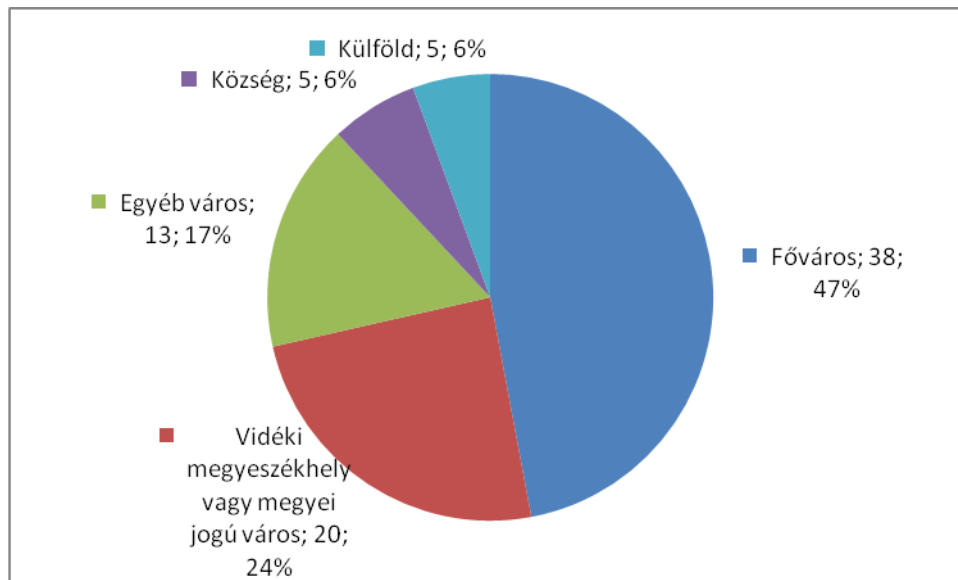
17. ábra. Jelenlegi/utolsó munkahely cégformája. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=85. Esetszám; százalékos megoszlás

18. ábra. Alkalmazottak száma a megkérdezett jelenlegi/utolsó munkahelyén. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=81. Esetszám; százalékos megoszlás

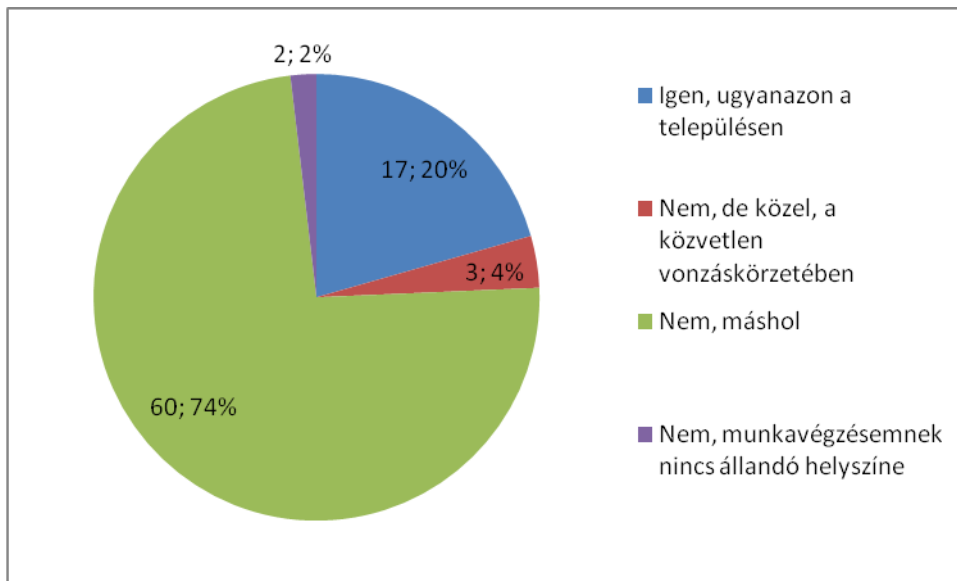
A munkavállalás helyszínét tekintve a korábbi évek intézményi pályakövetési vizsgálatai Budapest túlsúlyának csökkenését mutatják. 2008-ra az erős budapesti dominancia mérséklődése után a vidéken és a fővárosban dolgozók aránya kiegyenlített lett. A 2010-es adatfelvétel ugyanezt a képet mutatja. Budapesten és vidéken egyaránt a végzettek 47

százaléka talált állást. A fennmaradó 6 százalék a külföldi munkavállalóké (ez az arány is a korábbi éveknek megfelelően alakult). A vidéki munkavállalókon belül azonban egyértelműen a nagyobb települések dominálnak, a vidéki megyeszékhelyek, nagyvárosok a végzettek egyötödét foglalkoztatják. Községekben mindössze 6 százalék talált állást. A főváros felé a kereskedelmi végzettségűek az átlagosnál nagyobb mértékben orientálódnak.

19. ábra. Jelenlegi/utolsó munkahely településtípusa. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=81. Esetszám; százalékos megoszlás

A két képzési helyszínnel rendelkező MÜTF esetében az is lényeges szempont, hogy Komárom-Esztergom megye a végzettek 15 százalékának tudott állást biztosítani. Ha pusztán azt vizsgáljuk, hogy a megkérdezett munkahelye a képzési helyszínnel (akár Budapest, akár Tatabánya) megegyező településen van-e, azt látjuk, hogy az egykori hallgatók 72 százaléka másik helyszínen talált állást, húsz százalékuk maradt főiskolájuk városában, további 4 százalék pedig annak vonzáskörzetében. A földrajzi értelemben vett intézményi megtartó hatás a gazdálkodási szakos végzettségűeket jobban jellemzi.

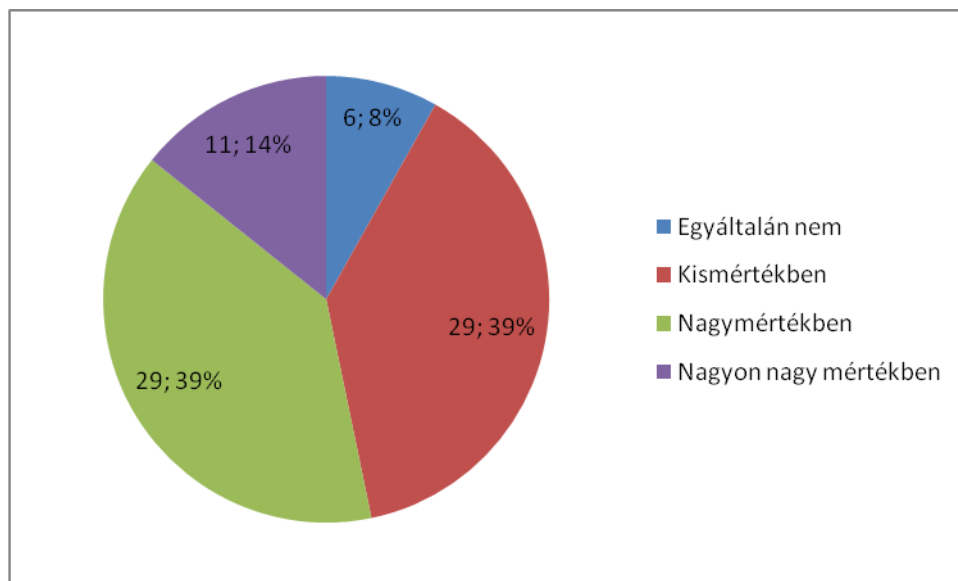

20. ábra. Az Ön jelenlegi/utolsó munkahelye ugyanazon a településen van, mint ahol főiskolára járt? Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. N=81. Esetszám; százalékos megoszlás

A MUNKA JELLEMZŐI

A nagyfokú foglalkoztatottság és viszonylag gyors munkavállalás mellett a végzettség jól illeszkedő felhasználása is jellemző. Amennyiben pályaelhagyóként azokat definiáljuk, akiknek munkája egyáltalán nem kapcsolódik felsőfokú végzettségéhez, ez mindössze a végzettek 8 százalékáról mondható el. A többiek, 90 százalékot meghaladó arányban tehát végzettségüknek többé-kevésbé megfelelő munkát végeznek. Kismértékű a kapcsolódás a végzettek 39 százalékánál, nagymértékű ugyanilyen arányban, a fennmaradó 14 százalék pedig nagyon nagy illeszkedésről számolt be.

Ezt a kérdést egyébként a MÜTF pályakövetési kutatásai rendre vizsgálták, s a korábbi évek (2007, 2008) adatai azt mutatták, hogy az egykori hallgatók egynegyede helyezkedett el végzettségéhez nem kapcsolódó területen. A 2010-es vizsgálat ennél jóval kedvezőbb, szubjektív megítélésen alapuló munkaerő-piaci illeszkedést talált. Mindemellett a végzettek közel 7 százalékának a végzettségéhez köthető mellékállása, alkalmi munkája is van.

21. ábra. Jelenlegi/utolsó fő tevékenysége szerinti munkája milyen mértékben kapcsolódik a végzettségéhez? Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta.
N=74. Esetszám; százalékos megoszlás

A munkahely-típusokat szakok szerinti bontásban vizsgálva azt láthatjuk, hogy mind a gazdálkodási, mind a kereskedelmi szakos végzettséget elsősorban a hazai kis- és középvállalkozásoknál tudják hasznosítani a végzettek. A kereskedelmi szakos végzettség esetében csaknem ugyanennyire jelentős a multinacionális vállalatok súlya is. E csomópontok mellett a végzetteket a gazdasági képzési területhez kapcsolódó munkahelyek széles spektruma foglalkoztatja.

Gazdálkodási szakos végzettség	
Hazai közép- és kisvállalkozás	7
Multinacionális vállalat	4
Egyetem, főiskola	1
Bank	1
Állami intézmény	1
Önkormányzati intézmény	1
Nonprofit szervezet (egyesület, alapítvány)	1
Ipari (termelő) vállalkozás, üzem	1
Kereskedelmi szakos végzettség	
Hazai közép- és kisvállalkozás	16
Multinacionális vállalat	14
Bank	3
Könyvelő iroda	2
Hazai nagyvállalat	2
Nonprofit szervezet	2
Állami intézmény	1

Önkormányzati intézmény	1
Kereskedelmi cég	1
Külföldi vállalat	1
Pénzügyi területen – állami pályázat kezelő	1
Egészségügy informatika	1
Kereskedelem informatika	1
Önfoglalkoztató (pl. konkrét projektekből dolgozó informatikus)	1
Ipari termelő vállalkozás, üzem	1
Egyetem/főiskola	1

9. táblázat. Jelenlegi/utolsó munkahelyének típusa. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. Említések száma a végzett szak szerinti bontásban

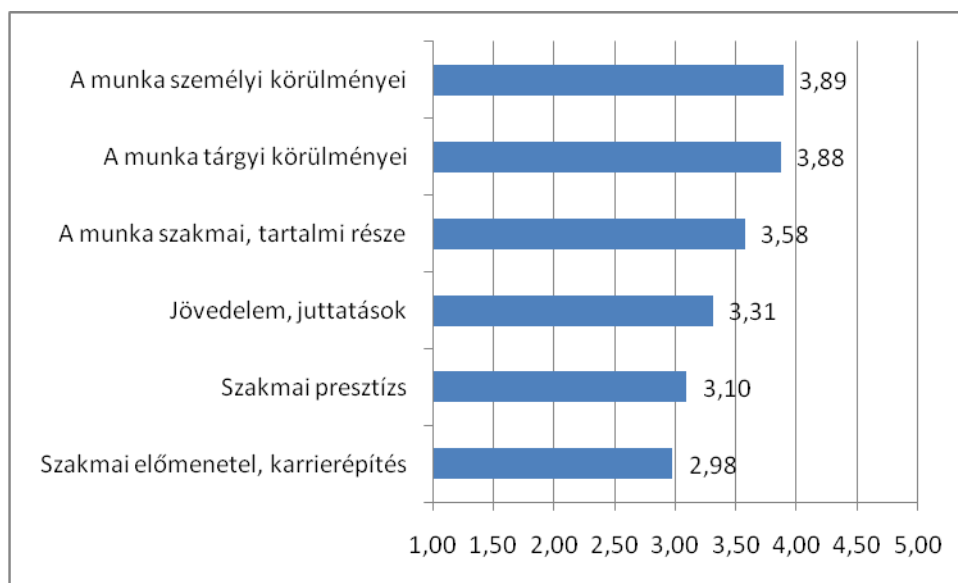
A foglalkozás bemutatása során a munkatapasztattal már rendelkező végzetetteket az általuk végzett munka rövid leírására kértük. A fentiekhez hasonló elvet követve a válaszokat itt is szakok szerinti bontásban tüntetjük fel. A gazdálkodási szakos végzettség a pénzügyi, számviteli ügyintézői, kapcsolattartói, adminisztrátori feladatok gyakoriságát mutatja. A kereskedelmi végzettséggel jóval színesebb a kép. Az asszisztensi, adminisztrátori munkák mellett a végzettek gyakrabban jutnak szervezői, fejlesztői, sőt vezetői feladatokhoz is. A működési területek között az értékesítés, a piaci szféra erősen dominál. Mindezen belül a külföldön dolgozók munkáját az adminisztratív tevékenységek túlsúlya jellemzi. (A munkatevékenység jellegét leíró vázlatokat a Melléklet M4. táblázatában közöljük.)

A munka jellemzőit vizsgálva a kutatás külön fókuszált az elégedettség különböző aspektusaira. A végzettek hat szempontból 1–5-ig tartó skálán értékelték jelenlegi vagy utolsó munkájukat. A korábbi évek vizsgálata azt mutatták, hogy a végzettek a munka anyagi aspektusaival (jövedelemmel) a legkevésbé elégedettek, s munkájuk személyi körülményeit illetően nyilatkoznak a leginkább pozitívan.

A 2010-es eredmények hasonló tendenciát mutatnak, ám a végzett munka személyi és tárgyi körülményeinek felülértékelése a jövedelem mellett a szakmai presztízs és a karrierlehetőségek erős alulértékelésével is együtt jár. Ez utóbbi szempontot illetően a MÜTF végzettjei különösen negatívan nyilatkoznak, mindössze 2,98-as átlagponttal értékelve a számukra nyíló előmeneteli lehetőségeket. A nők e tekintetben az átlagnál is elégedetlenebbnek bizonyulnak.

Lényegében minden elégedettségi kategória esetében – de a presztízs és karrier tekintetében különösen – a Tatabányán végzettek lényegesen elégedetlenebbek a budapesti képzési helyszínen diplomázott társaiknál.

Szakok tekintetében az elégedettség egyes aspektusának átlagai érdekesen alakulnak. A munka tartalmát, presztízsét és az általa nyújtott karrier-lehetőségeket tekintve a kereskedelmi végzettségűek negatívabban nyilatkoznak. Ugyanakkor mind a jövedelmi, mind a tárgyi és személyi munka-feltételeket kedvezőbben ítélik meg a gazdálkodási végzettségűeknél. Mindezek mellett a budapesti és főként a külföldi munkavállalókat az átlagosnál nagyobb jövedelmi elégedettség jellemzi.

22. ábra. Elégedettség a végzett munka egyes aspektusaival. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. Az 1 és 5 között adható értékelések átlaga

JÖVEDELEM

A végzettek jövedelmi viszonyainak vizsgálatát – az aktuális munkaerő-piaci helyzetétől függetlenül – minden válaszadóra kiterjesztettük. Az anyagi helyzet vizsgálatára két, önbevalláson alapuló változót alkalmaztunk, melynek során mind az egyéni jövedelmi viszonyokat, mind a háztartásra vonatkozó anyagi szempontokat érintettük. A válaszmegtagadás 50 százalékos mértékű volt – a nagy arány a konkrét jövedelmi adatok esetében megszokott.

A MÜTF végzettjei körében mért havi nettó jövedelem átlagos értéke 163 ezer forint körül alakul. Az egy főre eső átlagos háztartási jövedelem 156 ezer forint. Ez utóbbi tekintetben a jövedelmek jóval nagyobb szórását találjuk.

	Átlagos havi nettó összjövedelme? (ezer Ft/hó)	Háztartásának egy főre jutó átlagos havi nettó jövedelme? (ezer Ft/hó)

Esetszám	73	75
Missing	77	75
Mean	163,1392	156,1886
Median	156,9695	137,7439
Mode	180	100
Std. Deviation	57,80313	87,5217
Variance	3341,202	7660,048
Minimum	60	35
Maximum	350	500

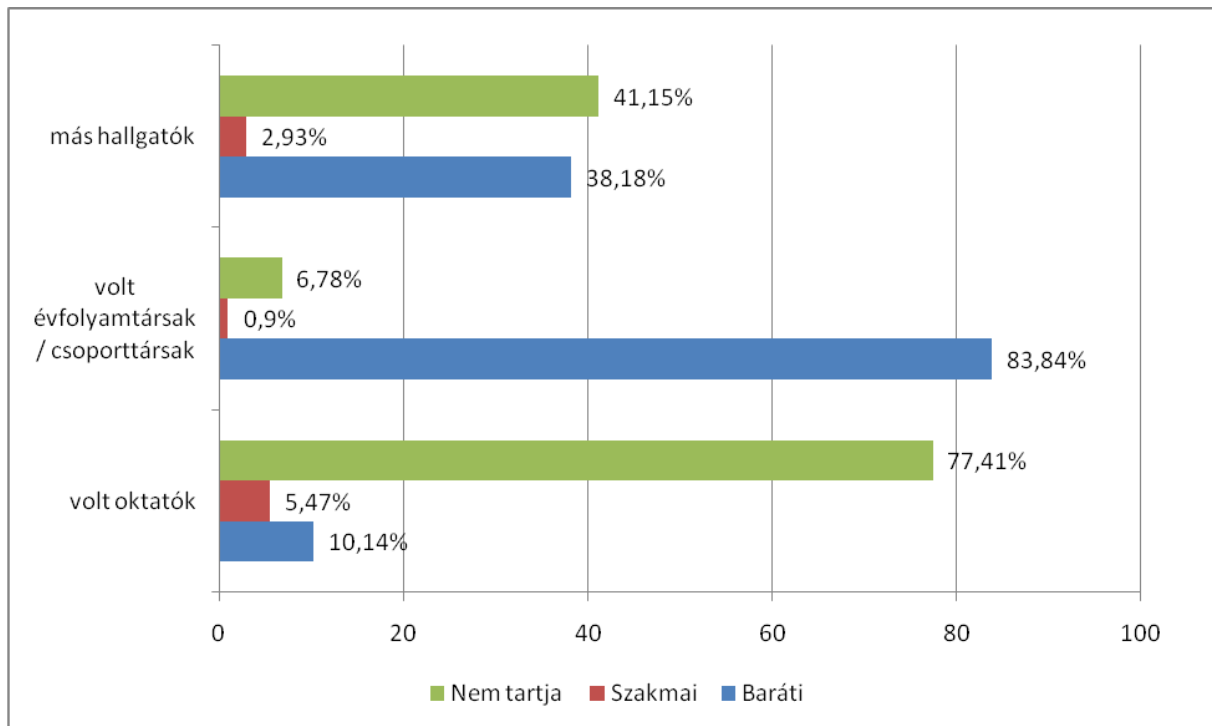
10. táblázat. A jövedelem megoszlásának főbb mutatói

A korábbi évek intézményi pályakövetési vizsgálatai a jövedelem előre kategorizált változójával dolgoztak. A 2010-es vizsgálat magas mérési szintű, folytonos változója mellett szólnak az abban rejlő gazdagabb statisztikai feldolgozási lehetőségek, különös tekintettel arra, hogy a korábbi évek kategoriális változójához is magas, 40 százalékos válaszhiány társult. A 2008-as adatok szerint a MÜTF végzettjeinek több mint 40 százaléka a 150–250 ezer forintos nettó jövedelemsávban keres. Az eredmények tehát a 2010-es adatfelvételhez hasonlóan alakultak.

Az átlagnál jobban keresnek a külföldön munkát vállalók, valamint a budapesti munkahellyel rendelkező végzettek. A férfiak mérsékelt bérelőnye is látszik. Szakok szerinti és tagozati bontásban lényeges jövedelmi eltérés nem mutatható ki. A végzettség székhelyét tekintve ugyanakkor a Budapesten végzettek átlagosan havi 15 ezer forinttal több havi fizetést kapnak. Külön említésre méltó, hogy a pusztán abszolutóriummal (záróvizsgával) rendelkező végzettek körében nem találtunk fizetési hátrányt a diplomát kapottakhoz képest.

INTÉZMÉNYI KAPCSOLATTARTÁS, ALUMNI

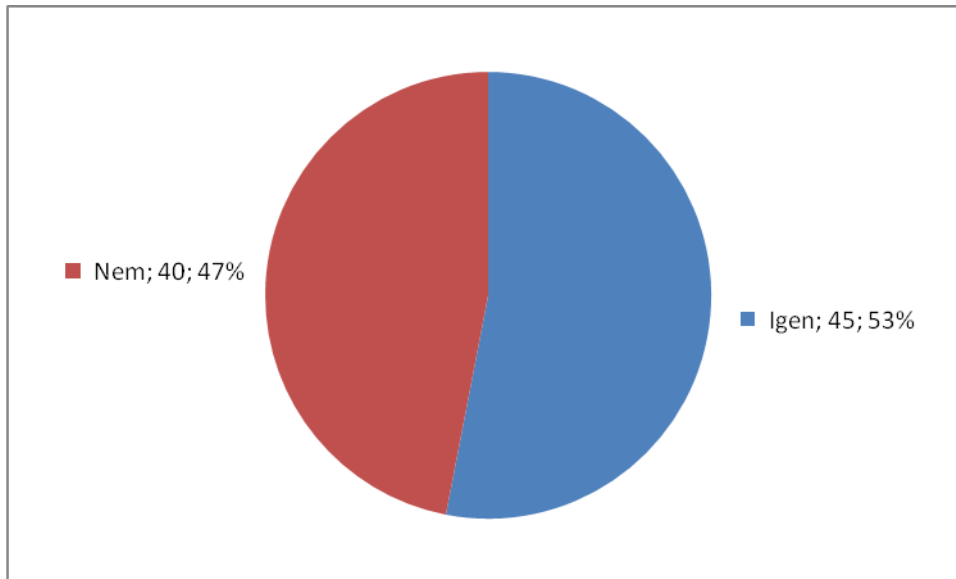
A végzettek stabil és pozitív kapcsolata felsőoktatási intézményünkkel az alumni rendszer fejlesztéséhez, kiépítéséhez feltétlenül kapcsolódik. A MÜTF esetében az ehhez szükséges alapok rendelkezésre állnak, ám inkább informális, semmint formalizált kapcsolatokról van szó. A végzettek döntő többsége a végzés után is tartja a kapcsolatot egykori évfolyamtársaival, sőt közel negyven százalékuk más hallgatókkal is, míg egykori oktatójával 15 százalékuk maradt kapcsolatban a végzés után. Mindhárom esetben jellemzően baráti kapcsolatok kiépüléséről van szó.

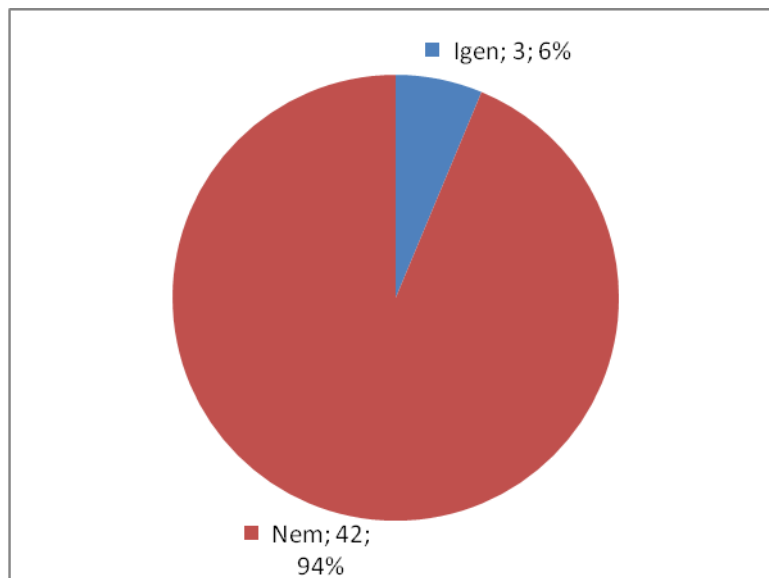
23. ábra. Tartja Ön jelenleg a kapcsolatot valamilyen formában a következő csoportokkal/szervezetekkel?

Mindazonáltal a formális szervezetekkel – karrier irodák, hallgatói önkormányzat, öregdiák szervezetek – kiépített kapcsolatok igen szórványosak. Ezek közül a Karrier Irodával kiépített kapcsolatok aránya a legmagasabb, 28 százalékos, amely jellemzően szakmai kapcsolatot takar.

Az öregdiák szervezetben rejlő informális pontenciál tehát jelentős, a végzettek számos baráti szállal kötődnek egymáshoz és a MÜTF egyéb szereplőihöz. Az alumni szervezet működéséről a végzettek 53 százalékának van tudomása, ám a formalizált kapcsolattartás fejlesztendő voltára utal, hogy mindösze hárman, a válaszadók 6 százaléka jelzett alumni tagságot.

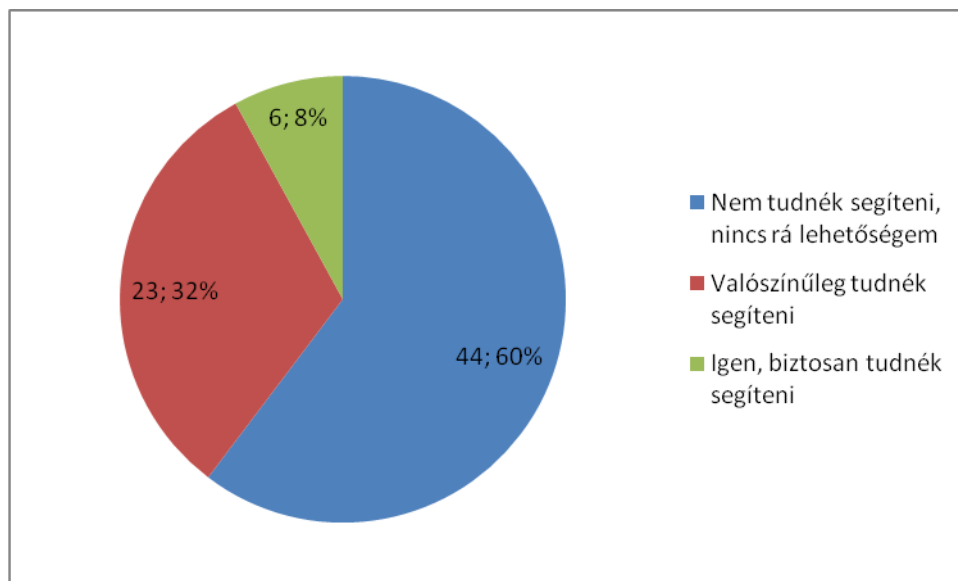

24. ábra. Az Ön tudása szerint működik-e a főiskolán öregdiák/alumni szervezet? N=85. Esetszám; százalékos megoszlás

25. ábra. Tagja Ön a főiskolán működő öregdiák/alumni szervezetnek? N=45. Esetszám; százalékos megoszlás

A felsőoktatási intézmény számára a végzettekkel kialakított kapcsolattartás számos aspektusból fontos, ezek közül nem elhanyagolható a képzési visszacsatolás szempontja, amely egyebek mellett a gyakorlati képzési helyek kiépítését, bővítését is jelentheti. Motivációban nincs hiány, hiszen a végzettek 40 százaléka legalábbis valószínűsíti, hogy gyakorlati ismeretek megszerzésében segíteni tudná az őt követő hallgatói generációkat. Ez lehet az a potenciál, amivel az alumni hálózat bővítésekor kalkulálni lehet.

26. ábra. Tudna-e segíteni abban, hogy a főiskola jelenlegi hallgatói szakmai gyakorlatra jelentkezhessek oda, ahol Ön jelenleg dolgozik? N=73. Esetszám; százalékos megoszlás

Az intézményi kötődés, mint az alumni rendszer kiépítését szolgáló fontos alapfeltétel tekintetében a MÜTF-ön biztató a kép. A végzettek számára a főiskola és az ott töltött évek számos olyan meghatározó pozitív élményt nyújtottak, amelyek akár „hívószóként” is alkalmazhatók az öregdiákok hálózatba toborzásánál. A MÜTF-höz kapcsolódó legkedvesebb emlékekről a végzettek így számolnak be (összesen 22 említés):

Marketing szakirány, nagyon sok gyakorlati tantárgy, AIESEC, sok nagyon jó tanár – pl. Fűrész, Szilágyi, Recski, Stramszki, Nagyné Csóti Bea, Sárkány, Nagy Adri :) szuper emberek, nagyon szerettem őket!!!
Mivel én elmúltam 40 éves, amikor beiratkoztam a MÜTF-re nagyon jól esett, hogy nem éreztem a korkülönbséget a fiatalok és köztem.
A főiskolai napokra, tanári karra, a családias légkörre.
A koleszos évek, az új barátok, jó hangulatú órák, előadások.
A kollégiumi évekre, fősulis napokra, Vadorzós bulikra, Műtű újságra, Csá Showra akkor, amikor még volt diák a MÜTF-ön.
A MÜTF napokra.
A társaságra, a főiskolás napokra, az izgalmas előadásokra és segítőkész tanárookra.
Az iskolatársaimmal együtt töltött órákra, egy-egy érdekes szemináriumra, és természetesen a jól sikerült vizsgákra.
Csá show, főiskolás napok, vadorzó bulik.
Előadásokra, rendezvényekre.
Erasmus.
Főiskolás napok.
Hallgatói önkormányzati munkára. Az oktatás szempontjából a reklámpszichológia és PR kommunikáció órákon kifejezetten magas színvonalú érdekes előadások voltak a tanárok részéről.
Mindenre :)
Mindenre :) Visszavágyom a diákévekre!
Mindenre, ami ott történt velem :)

Néhány előadás nagyon érdekes volt, melyben nagy szerepe volt a tanárok, előadók előadásmódjának, stílusának is.
Néhány oktató által tartott kurzusra, azok hangulatára.
Örökre megkötött barátságokra.
Szigorlat vizsga.
Szuper volt, hogy szinte bármikor, ha elment egy tanár az ember mellett, volt hozzá egy kedves szava, el lehetett vele beszélgetni, nagyon emberközelit :)
Társak.

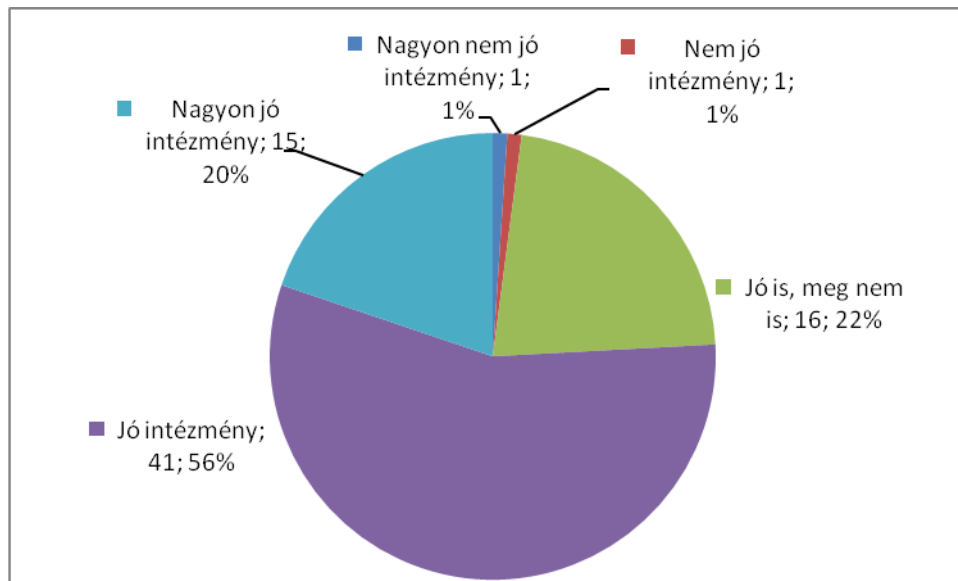
AZ INTÉZMÉNY ÉS A KÉPZÉS ÉRTÉKELÉSE

A MÜTF 2010-es pályakövetési kérdőívében az intézmény értékelésére részletesen kidolgozott kérdéssorok adtak lehetőséget. Az értékelő kérdések olyan intézmény-specifikus szempontokat helyeztek előtérbe, amelyeket a központi kérdőívblokkok nem tartalmaztak. A pályakövetési rendszer hosszú távú tervezése és az összevethetőség szempontjából hasznos volna, ha a következő évek adatfelvételei a 2010-es részletes értékelő blokk kérdéseire igazodnának.

Az értékelő kérdések tárgyalása során elsőként az általános intézményi visszajelzésekre térünk ki. A második alfejezetben egy fókuszált témával – az elhelyezkedés intézményi támogatásával – kapcsolatos vélekedéseket, értékelő visszajelzéseket elemezzük. Az értékelések jellemzően skála alapú adatfelvétele mellett a kutatás több nyitott kérdéssel is lehetőséget adott a végzetteknek a visszajelzésre. Viszonylag alacsony végzett-létszámú intézmény lévén a MÜTF esetében a nyitott kérdések alkalmazása indokolt, és – mint látni fogjuk – nagyban színesíti a kutatási eredményeket. Mindemellert a nyitott kérdésekre adott válaszok kijelölhetik a közeljövőben vizsgálatra érdemes újabb szempontok körét is.

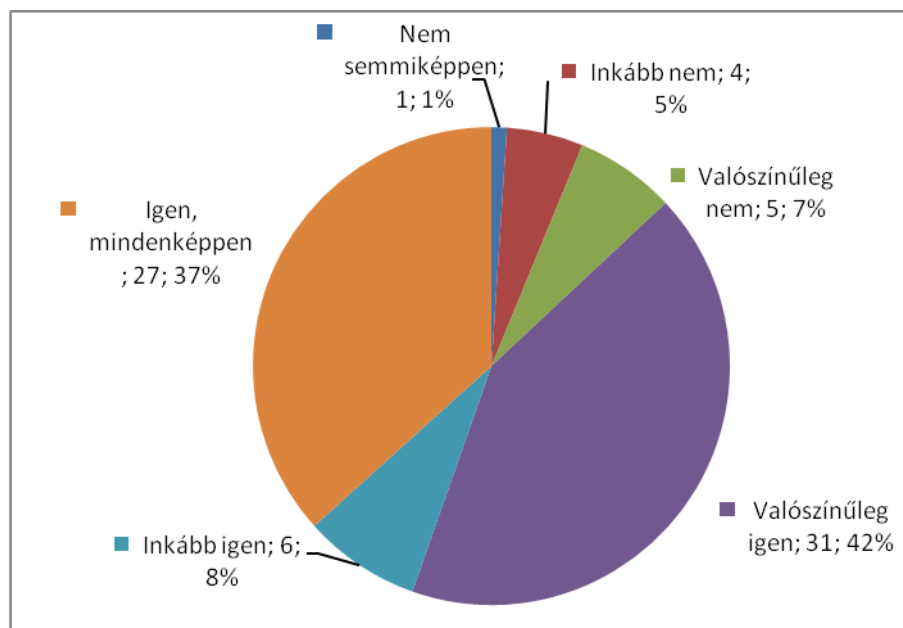
ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

Az intézmény összegző értékeléséből kirajzolódó kép egyértelműen pozitív. A válaszadók egyötöde szerint a MÜTF nagyon jó, további 56 százalékuk szerint jó intézmény. 22 százalékuk szerint az intézmény jó és rossz vonásokkal egyaránt jellemezhető. Az egyértelműen negatív véleménnyel bírók aránya lényegében nem érzékelhető.

27. ábra. Az Ön számára fontos szempontokat figyelembe véve mi a véleménye a főiskoláról összességében? N=73. Esetszám; százalékos megoszlás

A válaszadók elégedettsége abban is megnyilvánul, hogy túlnyomó többségük (összesen 87 százalék) ajánlaná a MÜTF-öt egy most végző középiskolásnak, mint megfelelő továbbtanulási célt.

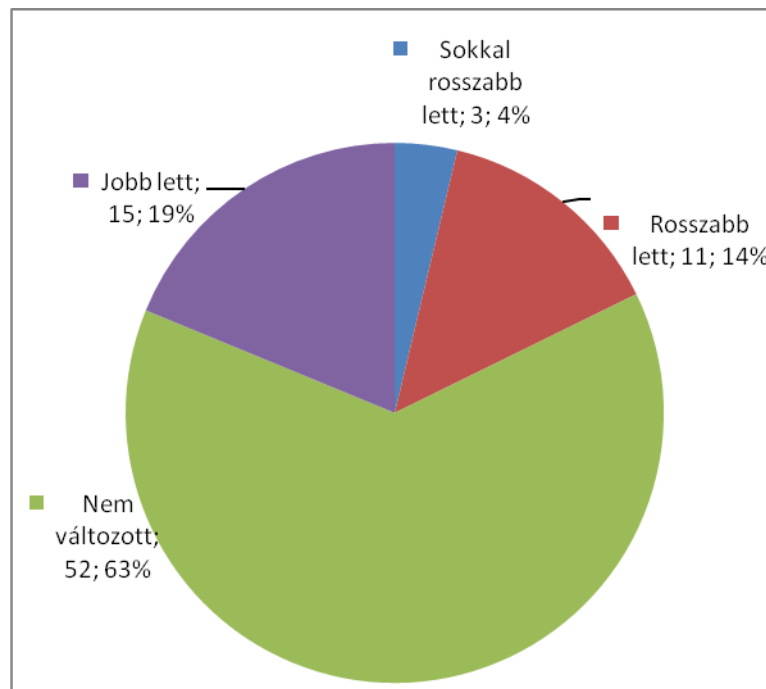

28. ábra. Ajánlaná-e a MÜTF-öt egy most végző középiskolásnak? N=73. Esetszám; százalékos megoszlás

A végzettség után 1–3 évvel visszatekintve a megkérdezettek többsége úgy látja, hogy a MÜTF képében nem zajlott le érdemi változás, pozíciója változatlan maradt. A válaszadók 18

százaléka számol be kisebb-nagyobb image-romlásról, s kb. azonos azok aránya is, akik szerint a közelmúltban javult a főiskoláról alkotott kép.

A MÜTF image-ének alakulását tekintve a kereskedelmi szakok végzettjei s a nappali képzések résztvevői között az átlagnál nagyobb a negatív tendenciát látók aránya.

29. ábra. Hogyan változott a MÜTF image-e azóta, hogy Ön végzett? N=81. Esetszám; százalékos megoszlás

Érdekes azonban az intézményi értékelést más aspektusból, részletesebb felbontásban is kiterjeszteni, már csak azért is mert vélhetően a pályakövetés során érkező intézményi megkeresésre szívesebben, nagyobb arányban reagálnak az elégedettebb egykori hallgatók.

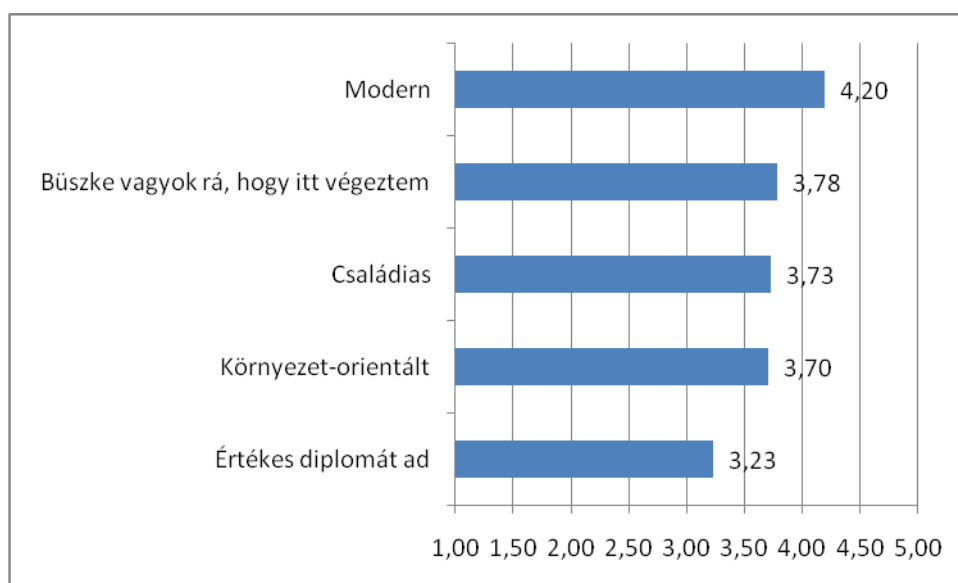
Az intézményi kérdőív öt állítás alapján kérte, hogy értékeljék a főiskolát. Az 1–5-ig adható értékelések átlagai alapján úgy látszik, hogy az intézményre elsősorban a „modern” titulus illik rá. A legkevesebb átlagpontszámot a kapott diploma értékéhez társították. A három fennmaradó szempont – büszke vagyok rá, hogy itt végeztem, családias, környezet-orientált – közel azonos átlagértékeket kapott, tehát a végzettek szemében hasonló súllyal jellemzi az intézményt.

A diploma értékét tekintve elsősorban a férfi hallgatók nyilatkoztak negatívan. A „Büszke vagyok rá, hogy itt végeztem” állítást főként azok a hallgatók erősítették meg, akiket mind gyermekkori, mind jelenlegi lakóhelyük a tatabányai képzési központ megyéjéhez köt. Ez az immobil csoport egyébként a többi kategóriában is jellemzően felülértékeli az intézményt. A MÜTF lokális ereje ezen a ponton ismét visszaigazolást nyert. A Tatabányán

végzettek emellett az intézményt családiasabbnak, modernebbnek és az általa kiadott diplomát értékesebbnek látják, mint a budapesti intézmény hallgatói.

A kereskedelmi szakos végzettek esetében már a korábbiakban is láthattuk a vélemények kritikusabb alakulását. Az intézmény értékelésének tekintetében is – bár halványan – de a kereskedelmi szakok végzettjei adták rendre az alacsonyabb pontátlagokat.

A tagozat szerinti elemzés azt mutatja, hogy míg a nappali tagozatosok a MÜTF családias és modern jellegét emelik ki, addig a levelező tagozatokon végzettek inkább a diploma értékét tekintve adnak átlag feletti pontszámokat. Ez utóbbi csoport számára egyébként nagyobb büszkeség kapcsolódik a MÜTF-ös végzettséghez.

30. ábra. Mi a véleménye a Modern Üzleti Tudományok Főiskolájáról az alábbi szempontok szerint?
Értékelje az állításokat aszerint, hogy mennyire jellemzőek a főiskolára! Az 1 és 5 között adható értékelések átlaga

Az intézmény általános képe után az oktatási tevékenységre fókuszáló kérdések arra szolgálnak, hogy a végzettek immár munkaerő-piaci tapasztalat birtokában, a felsőoktatásban kapott ismereteket „kipróbálva” jelezzenek vissza a képzés minőségét, hasznosíthatóságát illetően.

A nyolc felkínált értékelési szempont közül a képzés elméleti színvonala kapta a legmagasabb pontátlagot. Ez az eredmény nem meglepő, a felsőoktatási kutatások eredményei rendre az elméleti ismeretek átadásának preferáltságát tükrözik vissza. A MÜTF esetében azonban a gyakorlati ismeretek átadásának színvonala megközelíti az elméleti képzését, ami igen jó visszajelzésnek tekinthető. Az oktatás-módszertan, a szakirányok és a szakmai felkészítés tekintetében a végzettek elégedettsége átlagos szintű. A legalacsonyabbra a tanfolyamokat, a mesterképzési lehetőségeket és az elhelyezkedés támogatását értékelték. Ez

alapján úgy tűnik, hogy a magasra értékelt képzés záró szakaszában, a képzési és munkaerő-piaci kimenetnél a végzettek problémákat észlelnek.

A képzés értékelése a háttérváltozók szerinti bontásban a korábbiakhoz hasonlóan alakult. A női végzetek rendszerint magasabb átlagpontokat adtak az egyes aspektusokra, különösen igaz ez az elméleti, gyakorlati és szakmai felkészítés értékelésére. A végzeteket a földrajzi mobilitás mintái szerint csoportosítva a legkevésbé elégedettnek azokat a mobil végzeteket találjuk, akik vidékről költöztek Budapestre. A legjobb értékeléseket ismét a Komárom-Esztergom megyéhez kötődő immobil válaszadók adták. Hasonlóan pozitív volt ugyanakkor a mind gyermekkori, mind jelenlegi lakóhelyüket tekintve a fővároshoz kötődő immobilak csoportja is. A „kritikus pontokon”, azaz a mesterképzési és elhelyezkedési lehetőségek értékelésében egyértelmű a fővárosi immobil csoportok kedvezőbb megítélése.

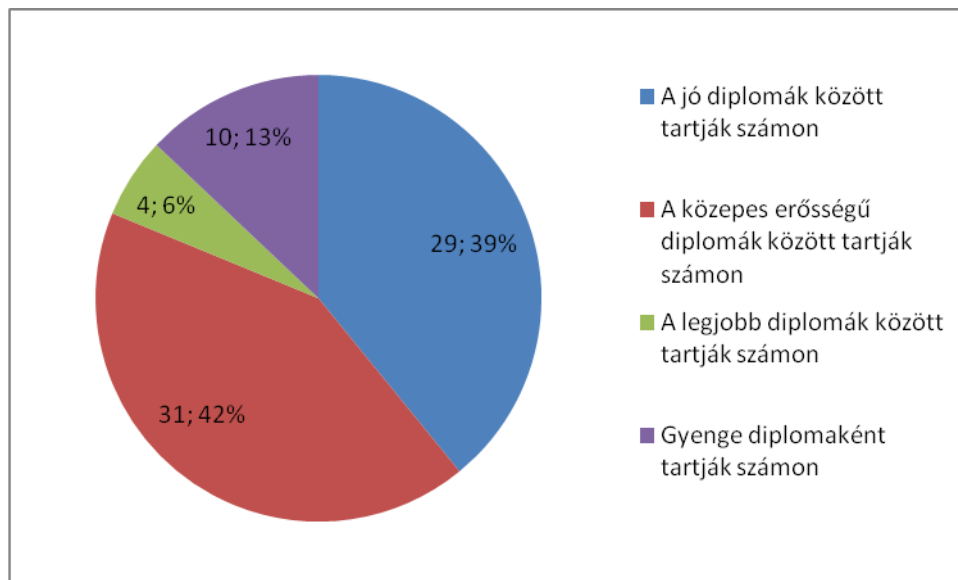
31. ábra. Kérjük, hogy értékelje, hogyan ítéli meg most a MÜTF-ös oktatást az alábbi szempontok szerint!
Az 1 és 5 között adható értékelések átlaga

AZ ELHELYEZKEDÉS SZEMPONTJAI

A fenti, általános elégedettségre vonatkozó adatok azt mutatják, hogy az egykori hallgatók a főiskola elhelyezkedést segítő szolgáltatásainak megítélése terén a leginkább kritikusak. Már önmagában ez az eredmény is indokoltá teszi, hogy az elhelyezkedés intézményi támogatásával részletesebben foglalkozzunk – miként erre a kérdőív kibővített értékelő blokkja lehetőséget is nyújt.

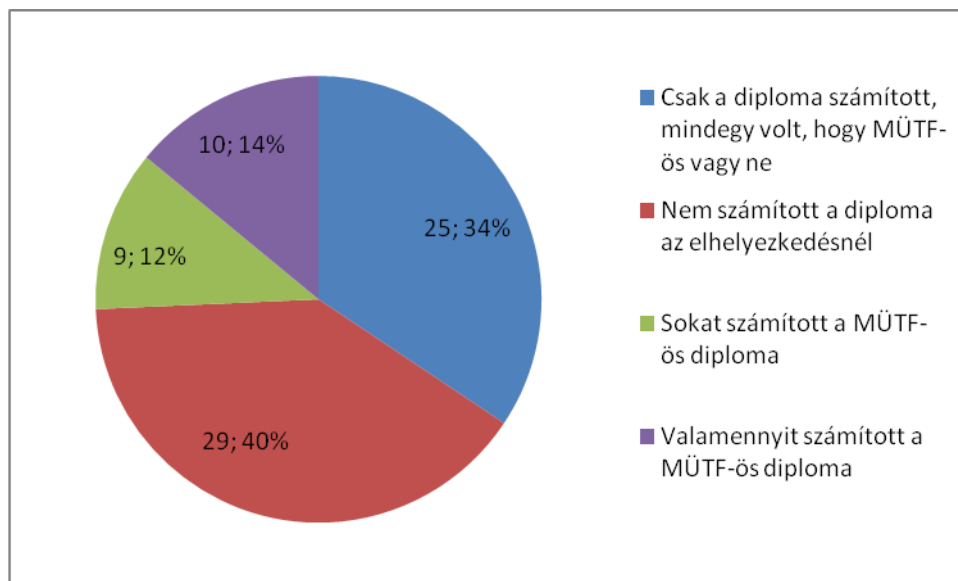
A MÜTF munkaerő-piaci pozicionálásával kapcsolatban a végzetek nyilatkozatai vegyesek. A főiskola által kiadott diplomák megítélése a vállalatvezetők körében 6 százaléuk (töredékük) szerint kiemelten pozitív, többségük, 39 százaléuk szerint jó. Ez utóbbival körülbelül megegyező arányban, összesen 42 százaléknyan tapasztalták azt, hogy a MÜTF-ön szerzett diplomát a munkaadók közepes erősségűnek értékelik. Arról, hogy a végzettséget gyenge diplomának tartja a munkaerőpiac, a végzetek 23 százaléka nyilatkozott. Összességében tehát a válaszok több mint fele (55 százalék) azt mutatja, hogy a MÜTF-ös diploma munkaerő-piaci fogadtatása nem problémamentes.

A szakok szerinti bontásban elvégzett vizsgálat adatai azt mutatják, hogy a gazdálkodási szakos diplomák munkaerő-piaci fogadtatása kedvezőbb, mint a MÜTF kereskedelmi diplomájáé. A gazdálkodási szakon végzetek szignifikánsan nagyobb arányban jeleztek vissza kedvező, vagy nagyon kedvező foglalkoztatói megítélést.

32. ábra. Tapasztalata szerint a vállalatvezetők hogyan ítélik meg a MÜTF-ön szerzett diplomát? (Válasza esetében ne csak a saját vezetőjére gondoljon, hanem például az állásinterjúk, fejtárgyszékek véleményére vagy hasonló diplomával rendelkező ismerőseire is!) N=73. Esetszám; százalékos megoszlás

A MÜTF-ön szerzett diploma presztízsének másik mutatója, hogy mennyire könnyíti, segíti a kilépést a munkaerőpiacra. Úgy tűnik, e téren a MÜTF-ös kapcsolódás hozadéka nem jelentős, hiszen a végzetek közül mindössze minden negyedik jelezte azt, hogy kisebb vagy nagyobb mértékben, de kimondottan a MÜTF-ön szerzett diploma segítette álláshoz. Egyharmaduknak nem a főiskolai kapcsolódás, hanem maga a diploma megléte játszott döntő szerepet az elhelyezkedésben. A többség, a végzetek összesen 40 százaléka úgy jelzett vissza, hogy az elhelyezkedésnél nem a diploma – a papírral igazolt tudás – megléte játszotta az alapvető szerepet.

33. ábra. A MÜTF-ön megszerzett diploma mennyire segített az elhelyezkedésben? N=73. Esetszám; százalékos megoszlás

A MÜTF-ös diplomával kapcsolatos nem egyöntetűen pozitív munkaerő-piaci visszajelzések – illetve ezek tükröződése a végzettek szemében – összekapcsolódnak azzal az értékeléssel, mely szerint az elhelyezkedés támogatása a MÜTF egyik gyenge (legalacsonyabbra értékelt) pontja.

Összesen tíz válaszadó adott írásos, kifejtett választ arra a kérdésre, hogy melyek lehetnek a MÜTF munkaerő-piaci felkészítésének gyenge pontjai. Lényegében két csomópont látszik ezek alapján: az egyik az átadott gyakorlati ismeretek hiányosságára utal, a másik pedig a megszerzhető nyelvtudás minőségét említi. A válaszok olykor konkrét szakterületek hiányára is felhívják a figyelmet (projektmenedzsment ismeretek, munkajog).

Közreműködés a való életben működő projekteknél.
Az főiskola elméleti tudást ad, de a nagybetűs életre nem készít fel.
Gyakorlati dolgok.
A szakmai háttérrel nem biztosította.
Kevés volt a nyelvtanulási lehetőség a levelező tagozaton (nem a fizetős tanfolyam).
Munkajog!!!
Inkább a munkában, a bérelszámolásnál hiányoztak a számviteli, bérszámfejtési alapok.
Nyelvismeret.
Nyilván nem tanulja meg az ember a munkaerő-kiválasztás minden csínját a főiskolán.
Projektmenedzsment ismeretek.

11. táblázat. Van-e olyan, amire úgy érzi nem volt eléggé felkészítve, ami hiányzott ahhoz, hogy előrébb lépjen a munkájában? Összesen 10 említés

Az oktatás világából a munkaerőpiacra kilépés intézményi segítése tehát értelmezhető általános síkon: az intézmény milyen tudással vértette fel a hallgatóit, avagy teljesen praktikus oldalról is: mely technikák, szolgáltatások segíthetik a kilépést. E téren a végzetek visszajelzései azt mutatják, hogy a szakmai gyakorlatoknak, a tanácsadásnak és egy jól működő alumni rendszernek nagy létjogosultsága lehet. Minden olyan kilépést támogató program, kezdeményezés fontos tehát, amely a főiskola és a munkaerőpiac közötti kapcsolatot életszerűbbé teszi, szorosabbra fűzi.

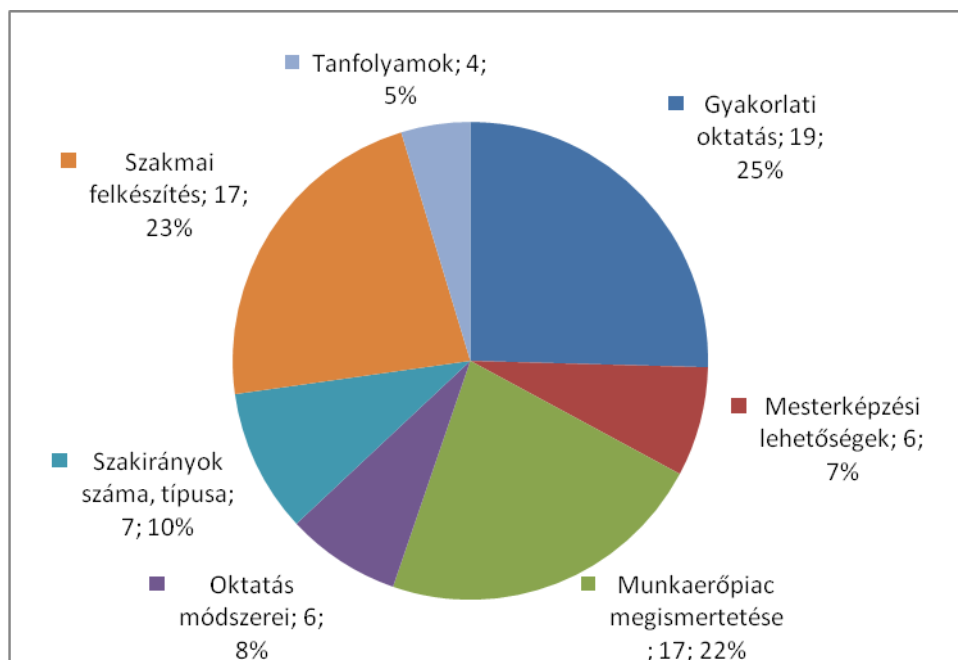
Alumni találkozók szervezése évente egyszer, ahova elmehetnek a végzősök is ismerkedni.
Sokat segítene, ha elismertebb lenne az iskolában megszerzett diploma. Több céget kellene bevonnai az iskola életébe, ahol a diákok tapasztalatot tudnának szerezni.
Tanácsadással.
Több életszerű példa, konkrét létező problémák.
A munkaerőpiac pontos megismertetése, mi kell ahhoz, hogy tökéletesen el tudjon a diák a diplomájával helyezkedni. Mi levelezősök nem kaptunk ilyen jellegű információkat!
Állásinterjúk konkrét modellezése.
Alumniknál számon tartani ki/hol dolgozik, hátha valamelyik végzősnek tudnak segíteni.
Ami a legfontosabb: tanuljanak minél több nyelvet, ez ma már elengedhetetlen.
Jó ötlet lenne, ha főiskola néhány vállalattal közösen alakítana ki graduation programot.
Más iskolákba irányítja őket.
Szélesebb körű felkészítéssel a szakma gyakorlati tudnivalóival kapcsolatban.
Akinek nincs szakmai gyakorlata (releváns), az nagyon nehezen fog munkahelyet találni.
További állásajánlatok, karrier-tanácsadás.

12. táblázat. Véleménye szerint mivel tudna segíteni a főiskola a végzősöknek az elhelyezkedésnél?
Összesen 12 említés

ERŐSSÉGEK ÉS GYENGESÉGEK

A fenti értékelési aspektusok eredményeit gazdagíthatják a végzetek felé megfogalmazott nyitott kérdések válaszai. A MÜTF erősségeire vonatkozó válaszokat kategóriákba sorolva azt láthatjuk, hogy a pozitív visszajelzések gyakran irányulnak a főiskola képzésére, külön is hangsúlyozva ennek gyakorlat-orientált jellegét. A magas színvonalú gyakorlati, szakmai képzést sokak szemében erősíti az oktatói gárda, amellyel kapcsolatban ugyancsak gazdag a pozitív visszajelzések köre. E két tényező – oktatás és oktatók – kiemelt említése gyakorta összefügg. A MÜTF kapcsán két tényezőt tartottak még többen fontosnak. Az egyik az intézmény megfelelő infrastrukturális felszereltsége, modern képzési környezete. A másik pedig e modern közegben a főiskola családias, barátságos légköre, amely sokak számára kellemes emlék.

A MÜTF gyengeségeire irányuló kérdések közül a zárt kérdés inkább a konkrét képzési jellemzőkre irányult, a nyitott kérdésben a válaszadó nagyobb mozgásteret kapott a véleményezésben. A korábbi vélemény-kérdések már visszatükrözték azt, hogy a végzettek számára a felsőfokú képzéshez kapcsolódó gyakorlati szempontok nagyon fontosak. Egynegyedük úgy véli, hogy a főiskolának a gyakorlati képzésre kellene nagyobb hangsúlyt fektetnie, közel ugyanennyien az ehhez szorosan kapcsolódó szakmai felkészítést hangsúlyozzák. Összesen 22 százalék azok aránya, akik a képzés utáni munkaerő-piaci kilépés gyakorlati megkönnyítésére fektetnének nagyobb hangsúlyt. A konkrét képzés-típusokat – szakirány, tanfolyam, mesterképzés – fejlesztendőnek tartók aránya ehhez képest csekélyebb, összesen húsz százalékos.

34. ábra. Ön szerint melyik az a tényező, amire a legtöbb hangsúlyt kellene fektetnie a MÜTF-nek, amiben a legtöbbet kellene fejlődnie? N=76. Esetszám; százalékos megoszlás

Jól látszik az eredményekből, hogy a felsőoktatásból már kilépettek preferenciái nagyon praktikus irányba mozdulnak el, visszatekintve, az intézmény felé irányuló elvárásaik, igényeik erős munkaerő-piaci relevanciát mutatnak. Mindez jó alap egyrészt a pályakövetés folytatásához, másrészt az alumni rendszer kiépítéséhez.

A végzettek gyakorlatiasabb szemléletmódja megmutatkozik az intézmény gyengeségeinek utólagos értékelésében is. Kategorizálva a beérkezett válaszokat azt találjuk, hogy a képzéssel kapcsolatos megjegyzések mellett lényegében hasonló súllyal jelennek meg az infrastruktúrával, presztízzsel és légkörrel kapcsolatos visszajelzések. A képzés

véleményezésében is a nyelvoktatás és a gyakorlati tudás átadásának felülhangsúlyozását találjuk. A gyakorlati oktatás szempontja már a korábbi értékelésekben is kiemelkedett, jóllehet az intézmény erősségeit számba véve pozitív értelmezésben is megjelent. Úgy tűnik, felsőoktatási képzés e téren nem lehet eléggé koncentrált.

Az infrastruktúrával kapcsolatos negatív visszajelzések jelentős számban nehezítik az intézményi adminisztráció nehézségét. Az intézményi presztízst tekintve a negatív vélemények egy része a nagyobb tradíciójú egyetemekhez hasonlítja a főiskolát, az intézmény „fiatal” kora is többször merül fel az elismertséget csökkentő tényezőként. Az intézményi légkörrel kapcsolatos kritikák pedig döntően a tatabányai képzési helyszínből fakadó elszigeteltséget, nem megfelelő közeget említik.

MELLÉKLETEK

M1. táblázat. Hogyan kapcsolódik az intézményhez?

	Esetszám	Százalék
Az intézmény hallgatója és végzettje	22	15,0
Az intézmény végzettje	128	85,0
Összesen	150	100

M2. táblázat. A tervezett képzés megnevezése. Összesen 23 említés

A tervezett képzés megnevezése	Említési gyakoriság
Mesterképzések	
Marketing mesterképzés	6
BME / GTK / Pénzügy mesterképzés	2
Vezetés és szervezés mesterképzés	1
Közgazdász mesterképzés vagy mérnök-informatikus	1
Master of Business Administration	1
Master of Taxation	1
Pénzügyi mesterképzés	1
BSc képzések	
Műszaki menedzser	1
Műszaki BSc	1
Környezetgazdálkodási mérnök BSc	1
Végzettséghez kapcsolódó egyéb képzések	
Mérlegképes könyvelő képzés	2
Corvinus Egyetem Energiagazdálkodási szak	1
Gazdálkodási és menedzsment kontrolling	1
Közbeszerzés	1
Végzettséghez nem kapcsolódó képzések	
Fotós tanfolyam	1
Egyéb tanfolyam: festészet	1
Rajz- vagy festőiskolában folytatott képzés, tanfolyam	1

M3. táblázat. Jelenlegi/utolsó munkahely ágazata. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. Az egyéb esetek átkódolásával kiegészítve

Ágazat	Esetszám	Százalék
Feldolgozóipar	11	12,8
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	1	1,2
Építőipar	6	6,9
Kereskedelem, javítás	24	27,9
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	5	5,8
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	3	3,5
Pénzügyi közvetítés	8	9,3
Ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás	9	10,5
Közigazgatás- védelem; kötelező társadalombiztosítás	2	2,3
Oktatás	5	5,8
Egészségügyi, szociális ellátás	6	6,9
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás, egyéb tevékenység	7	8,1
Total	86	100,0

M4. táblázat. Mivel foglalkozik? A válaszok szakok szerinti bontásban. Azok körében, akiknek már volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta. Bolddal jelölve a külföldön dolgozók válaszai. 81 említés

Gazdálkodási szakos végzettség
Gyermekélelmezés.
Közbeszerzési tenderek elkészítése. Belföldi és külföldi vevők komplett kiszolgálása. Kötelező statisztikák elkészítése. Árajánlatok, szerződések elkészítése.
Középiskolákkal tartom a kapcsolatot. Programokat szervezek.
Pénzügyi kontrollerként dolgozom. Készletelemzés, eredmény-kimutatás, mérleg összeállítása, elemzése, önköltségszámítás, stb.
Pénzügyi tevékenység.
Pénzügyi és számviteli osztályvezető vagyok, beszámoló-készítéssel, adóbevallásokkal, KSH statisztikákkal foglalkozom, valamint a pénzügyi és a számviteli adminisztrációk koordinálásával.
Pénzügyi, és számviteli feladatok. Beszámoló készítés, különböző bevallások készítése, pénzügyi kimutatások, elemzések.
Számviteli szolgáltatás, beszámoló összeállítása, ügyfél-kapcsolattartás.
Termékmenedzser.
Vállalkozói hitelszámla kezelés.
Gazdasági ügyintéző vagyok, üzemanyag elszámolás, bérletszámlással kapcsolatos feladatok, alaptevékenységen kívüli számlázás, költségadatokat figyelemmel kísérése.
Humán erőforrás.
Könyvelés, adminisztráció.
Közbeszerzési tender elkészítése, kapcsolattartás a vevőkkel, logisztika.
Sales és marketing egy létesítményüzemeltető, német tulajdonú cégnél.
Értékesítési asszisztens, riportok, prezentációk készítése; értekezletek, tréningek leszerzése.
Kereskedelmi szakos végzettség
Asszisztensként dolgozom gyakornokként havi 40 (heti 10) órában a főiskola mellett. Utazási költséget számolok el, prezentációkat készítek, leltározom, üzleti utakat intézek/szállást foglalok a kollégáknak stb.
Az Unilever Magyarország Kft.-nél dolgozom, Xmas Gifting Brand Builder pozícióban. Az én feladatomban az Axe, Rexona és Dove karácsonyi csomagok fejlesztése 6 országra (HU, CZ, SK, HR, BIH, SI).
Beszállítói minőségügyi mérnök.

Disbursement analyst – payment field. Németországi leányvállalat szállítói kifizetésével foglalkozom.
Eladóként dolgoztam.
Európai termékportfólió meghatározása, meglévő termékek globális menedzselése a teljes életciklusuk alatt, új termékek, termékcsoportok előkészítése a piaci bevezetésre.
Felszolgáló vagyok.
Gyakornok vagyok havi 40 (heti 10) órában, ahol asszisztensként dolgozom: utazási költségeket számolok el, a kollégák belföldi és külföldi útjaihoz szükséges foglalásokat intézem, állófogadást szervezek, meetingeket szervezek, karbantartom a leltárt stb.
HR generalista, toborzás, kiválasztás, bérszámfejtő céggel kapcsolattartás, munkaszerződések írása, új kollégák beléptetése, céges (csapatépítő, egyéb) rendezvények megszervezése, ISO rendszer bevezetése miatt folyamatok kialakítása stb.
HR tanácsadó munkakörben. Jelenleg kizárólag külsős ügyfelek számára munkaerő-kölcsönzés és közvetítés, korábban 3 évig vállalati HR-rel párhuzamosan közvetítés.
Helyi önkormányzati adóügyek; kereskedelmi tevékenységek nyilvántartása a községben; adók módjára behajtás és egyéb végrehajtási ügyek intézése.
Irodai ügyintéző, adminisztráció, számlák előkészítése.
Irodavezető.
Iskola titkár.
Jelenleg egy termékkör nemzetközi értékesítéséért vagyok a felelős. Előző beosztásomban értékesítési asszisztens voltam.
Kapcsolattartás az oktatókkal, hallgatókkal, évközi órarendi, vizsgaidőszaki feladatok ellátása.
Kereskedelmi asszisztens vagyok a Wella Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-nél. Napi adminisztrációs teendők elvégzése. Prezentációk/kimutatók készítése. Kapcsolattartás a stratégiai partnerekkel. Problémakezelés. Külföldi marketing anyagok fordítása.
Központi területen dolgozom egy bankban. Az ország összes fiókjából beérkező lakossági hitelkérelmekkel kapcsolatos hitelügyintézés.
Közúti fuvardíj kalkuláció ügyfeleknek. Tenderajánlat készítése.
Külkereskedelmi asszisztens vagyok, export területen. Fő feladatom az idegen nyelvű (angol) levelezés és a beérkező rendelések adminisztratív ügyintézése.
LFM.
Logisztikai tervező.
Magyarországi piac kutatása, koreai és magyar cégek közötti közvetítés, rendezvényszervezés.
Marketing koordinátor vagyok, honlap frissítése, cégismertető összeállítása, rendezvények szervezése stb.
Marketing-tevékenység (online & nyomtatott médiumok; sajtókapcsolat, rendezvényszervezés).
Minőségbiztosítás.
Nyugat-magyarországi kereskedelmi vezető: a bolthálózat nyugat-magyarországi ágának tevékenységéért felelek.
Office administrator.
Online marketing tanácsadás és kivitelezés.
Piackutatást végeztem.
Pályázatok pénzügyi elszámolásainak ellenőrzését végzem.
Pénzügyi asszisztensként alkalmaznak, főleg a számlákat rendszerezem, és tartom a kapcsolatot a szállítókkal. A különböző projektek pénzügyi kimutatásait készítem el.
Reklámkampányokat tervezünk az ügyfeleinknek.
Saját vállalkozás irányítása. A vállalkozás tevékenysége egy pékség üzemeltetése, illetve melegétel szállítása munkahelyek számára.
Személyzeti osztály.
Szálláshely-közvetítés.
Számlázás, szerződésírás, kapcsolattartás, a könyvelésnek is besegítek.
Vendéglátásban dolgozom.
Asszisztencia.
Eladás.

Ellenőrzöm a cégben dolgozó munkásokat, sorokat, ahol a gyártás folyik és magát az egész céget.
Főállásban egy szállodában recepciósként dolgozom, mellékállásban pénzügyi tanácsadóként, azt pedig egyéni vállalkozóként csinálom.
Független belső ellenőr, főelőadó revizor.
Hitelező.
Humán erőforrás osztály, bérkompenzáció.
Irodavezető.
Kimutatások, riportok készítése.
Marketing asszisztens vagyok, reklám, hirdetések, rendezvényszervezés.
Marketing és értékesítés.
Megrendelők, számlák, egyéb dokumentumok kiállítása, rendszerezése, iktatása, kapcsolattartás az ügyfelekkel, partnerekkel, szállítókkal, könyvelővel, ügyvéddel.
Menedzser-asszisztens.
Médiavásárlás.
Oktatásszervezés (HR), utána rendszergazda (IT).
Pénzügyi termék koordinálása, könyvelése, adminisztrálása.
Riportok, kimutatások készítése.
Sales representative.
Számvitel, kontrolling, szállítói számlakezelés.
Vendéglátás.
Élelmiszer értékesítés, export-import.
Értékesítési és ügyfélkapcsolati menedzser vagyok Magyarország egyik legnagyobb online piacterénél. A B2C vonalat erősítem mindennapi munkám során.
Értékesítő voltam, műszaki osztályon.
Önkormányzatokhoz tartozó iskoláknak, óvodáknak, szociális intézményeknek igényeik normatív állami támogatásokat.
Üzleti tanácsadás.
Értékesítési asszisztens (gyakorlatilag irodavezető egy 10 fős Kft.-nél).
Ügyfélszolgálat.
Ügyvezetői feladatok ellátása.